leto 2014, letnik XV
številka 1

Naša bolnišnica

Revija Univerzitetnega kliničnega centra Maribor

UKC MARIBOR

Kazalo

4 Obravnave na sejah Sveta zavoda UKC Maribor
5 Začeli smo graditi Urgentni center
9 »Sama izgradnja objektov še zdaleč ne zagotavlja tudi kakovostne strokovne dejavnosti, zato nas čaka še veliko dela!«
10 »Vrednote v zdravstveni negi so izjemnega pomena«
12 Obisk švicarske delegacije in ogled nove stavbe onkologije
13 »Zmanjšana košarica storitev ne obeta ravno dostopnosti zdravstva«
14 Svetovni dan ledvic s sloganom: »Ledvice se starajo skupaj z vami. Zato skrbite zanje!«
16 Učna delavnica »Delo zdravnika v dispanzerski ginekološki ambulanti«
17 Najvišja priznanja za strokovno delo na področju zdravstvene in babiške nege
22 Oddelek za pljučne bolezni ob nedavni naravni nesreči
23 Božični koncert za bolnike
24 Študenti pričarali praznično vzdušje otrokom na Kliniki za pediatrijo
25 Klinika za pediatrijo prejela donacije za novi ultrazvočni aparat
26 V spomin – prim. Zlatko Kurelac, dr. med., specialist oftalmolog (1930-2014)
27 In Memoriam – profesor dr. Viljem Brumec, dr. med.
28 Nekrolog – profesor dr. Viljem Brumec (1925-2014)
30 V Enoti za transfuzijsko dejavnost Ptuj 100-krat darovala kri kar dva krvodajalca
31 Nekaj vtisov z jesenskega izleta po deželah Baltika
34 Popotniška fotografija 2013
35 O potovanjih v letu 2013
36 Sekcija za šport in žur za ljudi s cerebrovaskularno boleznijo
37 Dekan medicinske fakultete Ivan Krajnc postal član Evropske akademije znanosti
37 Spoštujejo slovensko medicino
37 Čestitka
38 Zahvale
40 Iz kuhinje
40 Pravopisni kotiček
42 Šale
43 Medicinska knjižnica Univerzitetnega kliničnega centra Maribor
43 Duhovna oskrba v UKC Maribor
44 Napovednik dogodkov

Direktor:
prim. doc. dr. Gregor Pivec, dr. med.

Glavni in odgovorni urednik:
Janez Lencl, univ. dipl. ing.

Uredniški odbor:
doc. dr. Darja Arko, dr. med.
doc. dr. Vojko Flis, dr. med.
Zdenka Kidrič, dipl. ekon.
Tina Muzlovič, univ. dipl. zgod.
Špela Pavlin, univ. dipl. kom. (Š. P.)
Ksenija Pirš, dipl. m. s.
Ksenija Trčko, univ. dipl. prav.

Lektorici:
Urška Jodl Skalicky, mag. phil.
Urška Antonič, prof. ang.

Fotografije:
UKC Maribor, Rebeka Gerlič, univ. dipl. ekon.

Naklada:
3.000 izvodov

Grafično oblikovanje:
Vizualne komunikacije comTEC® d.o.o.

Tisk:
Grafis d. o. o.

Naslov uredništva:
Univerzitetni klinični center Maribor
za uredništvo Naše bolnišnice
Ljubljanska ulica 5, 2000 Maribor

Uredništvo si pridržuje pravico, da po potrebi skrajša ali slogovno popravi članke.

Fotografija na naslovnici:
Velikonočni zajec s pirhi
(Avtor: dr. Miha Antonič, dr. med.)

Naša bolnišnica je dostopna tudi na spletni strani www.ukc-mb.si.

Uvodnik

Končno se morajo z zdravstvom ukvarjati tudi najvišji predstavniki izvršne oblasti, bi lahko rekli. Do sedaj so bila namreč opozorila, da je stvari v zdravstvu treba urediti sistemsko, preslišana. Vlade teh opozoril niso jemale resno in zgodilo se ni skoraj nič. Zaposleni v zdravstvu smo dajali pobude in opozorila, zdravstveni ministri so pripravljali zakone in reforme, ki so obtičale v predalih. Približali smo se točki, ko moramo na nivoju države narediti konkretna dejanja za sistemske spremembe v zdravstvu, kar pa lahko naredi samo vlada. Do predlogov stroke se mora opredeliti vlada in samo ona ima moč v parlamentarni demokraciji izvesti zakonske spremembe. V preteklosti se je govorilo o privatizaciji državnih podjetij, gradbeništvu, sodstvu, sanaciji bank in sedaj je na vrsti zdravstvo. Koliko časa si bo politika vzela za reševanje zdravstva, bomo šele videli, dejstvo pa je, da se v zdravstvu zavedamo, da urgentno stanje pacienta zahteva takojšnje ukrepanje, sicer so posledice lahko tragične.

Mi pa medtem delamo po svojih najboljših močeh in del tega prikazujemo tudi v tej številki Naše bolnišnice. Finančna situacija naše ustanove ni kritična, izgradnja novega urgentnega centra se je pričela, nadaljuje se opremljanje oddelka za onkologijo. Potekajo prizadevanja za razširitev forenzičnega oddelka, ker so obstoječe kapacitete popolnoma zasedene, lahko bi celo rekli, da je oddelek prenatrpan. Načrtov in pripravljenosti za delo v prihodnosti nam ne manjka.

Ne samo v družbi, temveč tudi v naravi je v zadnjem obdobju moč zaznati nekoliko neobičajne pojave, kot so izredno vroča poletja, mile zime, žled, skoraj poletne temperature v pomladnih mesecih, ki jih doživljamo v teh dneh. Sončno vreme in prebujanje narave pozitivno vplivata na nas in nam dajeta moč. Po zimskem mirovanju se v naravi ponovno vse prebuja; vstajenje je velikonočna simbolika, zato vstanimo tudi mi!

Prazniki so pred vrati – želim vam, da vas objame praznični mir.

Janez Lencl, univ. dipl. ing.
glavni in odgovorni urednik

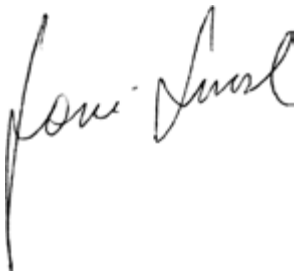

Člani Sveta zavoda med razpravo

Obravnave na sejah Sveta zavoda UKC Maribor

Avtor: Š. P.
Foto: Rebeka Gerlič

Novembra preteklega leta ter januarja in marca letos so potekale 2., 3. in 4. redna seja Sveta zavoda UKC Maribor v sejni sobi Klinike za pediatrijo. Na sejah so obravnavali poročila o poslovanju in realizaciji programa za posamezna obdobja, predloge soglasij zaposlenih, poročilo o vodenju čakalnih seznamov, letno poročilo za leto 2013, finančni načrt za leto 2014 in druge aktualne tematike.

Na 2. redni seji Sveta zavoda, ki je potekala 28. novembra 2013, so poleg stalnih tem obravnavali tudi poslovne rezultate posameznih oddelkov in klinik UKC Maribor za prvo polletje 2013. Poročali so tudi o razmeroma majhni izgubi od začetka januarja do konca septembra 2013, ki je znašala manj kot 59.000 EUR. Tako direktor UKC Maribor kot člani Sveta zavoda so ocenili, da je to v danih razmerah dober rezultat.

Na januarski seji so predstavili informacijo o prostorskih postopkih za razvoj UKC Maribor, ki predvideva širjenje bolnišnične dejavnosti glede na obstoječe zmožnosti. Glede na medijsko pozornost Oddelka za kardiologijo in angiologijo je vodstvo pripravilo izčrpno poročilo o dogajanju na omenjenem oddelku ter predstavilo možne rešitve. Izpostavili so tudi eno aktualnejših tematik zadnjega obdobja – postopke izbire ponudnika za izgradnjo Urgentnega centra UKC Maribor.

Letno poročilo 2013 ter Program dela in finančnega načrta za leto 2014 so člani sprejemali marca letos, in sicer na 4. redni seji Sveta zavoda. Seznanili so se, da je UKC Maribor leto 2013 zaključil sicer z negativnim poslovnim izidom (3.310.102 EUR), vendar je rezultat poslovanja bistveno slabši zaradi evidentiranja dodatne, nove obveznosti za izplačilo prvega obroka tretje četrtine plačnih nesorazmerij (2.760.671 EUR), za katerega UKC Maribor ni uspel pridobiti kritja. Brez omenjene obveznosti bi negativni poslovni izid znašal le 549.431 EUR. Člani Sveta so vodstvu UKC Maribor čestitali za dober poslovni izid. Ena izmed točk dnevnega reda se je nanašala tudi na predlog imenovanja strokovnega direktorja, kjer so soglasno sprejeli in za štiri leta ponovno imenovali strokovno direktorico doc. dr. Darjo Arko, dr. med. Seja se je zaključila z obravnavo čakalnih dob z izpostavitvijo problematike na nekaterih oddelkih ter splošno razpravo pod točko razno.

Začeli smo graditi Urgentni center

Avtor: Roman Košir

Resolucija o nacionalnem planu zdravstvenega varstva 2008–2013 »Zadovoljni uporabniki in izvajalci zdravstvenih storitev« (Ur. l. RS. št. 72/2008) opredeljuje vizijo zdravstvenega varstva, ki poudarja tudi organizacijo dostopnega, kakovostnega in dolgoročno vzdržnega sistema zdravstvenega varstva. V okviru prednostnih razvojnih področij je poudarek med drugim na ureditvi javne zdravstvene mreže in zmanjševanju neenakosti na področju zdravstva med regijami z organizacijo bolnišnične službe, primerljive z državami EU, kjer je v sestavi organigrama vsake bolnišnice tudi urgentni oddelek – Urgentni center (UC), kot samostojna enota z ustrezno kadrovsko strukturo, na celotnem geografskem območju Slovenije. Urgentna služba vseh nivojev je prvo ogledalo organiziranosti zdravstvenega sistema v vsaki državi. V naši državi, kjer je zdravstvo sicer na večini nivojev primerljivo s svetovnim vrhom, je organizacijsko marsikje pomanjkljivo organizirano. Nastanek urgentnih centrov je nujen tudi zaradi splošnega vtisa vseh uporabnikov o organiziranosti zdravstva v državi, še posebej v tistih primerih, ko ga nemudoma in najbolj potrebujejo.

»Saj ni res – pa je!«, lahko rečemo ob poslušanju prvih strojev, ki brnijo v prostorih sedanje kirurške urgence in napovedujejo končanje izgradnje več kot deset let pričakovanega novega urgentnega centra. Po postopkih za pripravo na gradnjo, ki so trajala skoraj tri leta, je po nekaj nepojmljivih zapletih vključno z vmesnim odstopom ministra Tomaža Gantarja, minister Karel Erjavec vendarle podpisal pogodbo z izvajalci in projekt pod okriljem slogana »Naložba v prihodnost« Evropskih sredstev za regionalni razvoj se je začel. Lahko bi rekli, da je zmagala trda volja nekaterih posameznikov, ki smo verjeli, da bomo tudi ta razvojni projekt UKC Maribor spravili pod streho. In smo začeli.

Zakaj potrebujemo urgentni center – stotič!

Enotni urgentni center kot samostojna enota v bolnišnici je osnova pravega pristopa za urgentne paciente in je najbolj optimalna oblika organizacije urgentne službe, dosega hitro oskrbo, učinkovito uporablja razpoložljive kadrovske vire in opremo ter omogoča postavitev urgentnega pacienta v ospredje zdravljenja.

Razvoj urgentne medicine v Sloveniji temelji na zdravstvenih domovih kot primarni službi oskrbe urgentnih pacientov. Zgodovinska ločitev na primarni in sekundarni nivo pomeni, da paciente v osnovi najprej pregleda primarni zdravnik in jih nato pošlje na sekundarni nivo k specialistu ustrezne stroke. To je model, ki morda odlično funkcionira v neurgentnih stanjih, vendar se je za urgentna stanja izkazalo, da morajo oboleli ali poškodovani čim prej k tistemu zdravniku, ki njegovo težavo lahko dokončno reši.

Tako se že v sedanjem sistemu nekako „po ljudskem izročilu“ med prebivalci države ve, da poškodbe zdravijo v kirurških ambulantah, da je treba pomoč pri internistu poiskati največkrat, če te tja napoti dežurni splošni zdravnik, za zdravljenje obolelih otrok je na voljo pediatrična dežurna služba, če imaš težave z očmi se obišče dežurnega okulista itd. Vse te dežurne ambulante so zaradi zgodovinskega razvoja slovenskih zdravstvenih domov in bolnišnic v geografskem smislu razpršene na številnih lokacijah. To je logično, saj so sprva nastajali zdravstveni domovi, dislocirani od bolnišnic, nato pa so tudi bolnišnice izgrajevale oz. dograjevale ločene oddelke, od katerih je vsaka opravljala „svojo“ urgenco.

Gradnja Urgentnega centra UKC Maribor

V petdesetih letih prejšnjega stoletja se je tudi razvoj

urgentne medicine usmeril eksponentno navzgor. To pomeni, da so se za urgentne paciente začele uporabljati različne drage diagnostične metode: preiskavi, kot sta urgentna CT in MRI, dandanes predstavljata standard za mnoga resna urgentna stanja, česar še pred 20 leti nismo mogli zamišljati. Še več, urgentna medicina je v najnaprednejših državah na tem področju osnovala nov zdravstveni profil, v anglosaškem svetu so urgentne zdravnike, ki so nosilci dejavnosti v urgentnih centrih, uvedli že v prejšnjem stoletju. Tako so poleg strokovnega napredka dosegli še ekonomski učinek, saj so v urgentnem centru imeli na voljo široko izobraženega zdravnika za vsa urgentna stanja in ne več zdravnikov subspecialistov, ki so se ukvarjali le s svojim koščkom urgence.

V državi trenutno nastajajo urgentni centri kot zametki pravih urgentnih centrov, saj pod enotno okrilje službe združujemo PHE/SNMP, INP in KNP, to je več kot 90 % vseh urgentnih pacientov pod eno streho. To pomeni, da vsaka bolnišnica ob novogradnjah potrebuje tudi statutarne spremembe, ki morajo urgentni center umestiti kot samostojni oddelek bolnišnice. V statutu UKC Maribor je že več let tudi Urgentni center, ki deluje na nivoju samostojne službe oz. klinike. Urgentni centri so deli bolnišnic in v dežurnem času, ko osebnih zdravnikov ni več na voljo, pokrivajo celotno urgenco. Izjema so dislocirane urgentne ambulante, ko bi bila pot do urgentnega centra predolga. Pacientom sta torej na voljo strokovna pomoč in diagnostika na enem mestu, izognemo se tudi nepotrebnim obiskom bližnjih zdravstvenih domov in napotitvam k specialistom, ki si takšne paciente zaradi konzultacij med seboj pošiljajo sem ter tja, saj so specialisti različnih strok med seboj pogosto lokacijsko ločeni in neposredne medsebojne konzultacije niso možne, prav tako se izognemo podvajanju in s tem tudi nepotrebnim stroškom ter zastojem pri oskrbi.

Kako bo potekala gradnja?

Gradnja bo potekala v dveh etapah, sicer pa celoten projekt sestavljajo tri faze: pritličje (urgenca in zunanja ureditev), nadstropje (poliklinika in operacijski blok) ter heliport. V okviru zagotovljenih evropskih in lastnih sredstev UKC Maribor bomo sedaj dokončali fazo 1 – pritličje. Drugi dve bosta morala počakati na boljšo finančno situacijo. V prvi etapi faze 1 bomo zgradili približno ½ tlorisa pritličja; medtem bomo kirurška urgenca in tudi osebje ZD Maribor ter njihove urgentne službe delovali v stisnjenih in prilagojenih razmerah v prvem zahodnem delu bodoče urgence. Služba PHE se je morala zaradi prostorske stiske začasno preseliti izven UKC Maribor.

Po približno pol leta se bomo preselili v že obnovljene prostore in sledila bo izgradnja 2. etape faze 1 – dokončanje in vzpostavitev končnega tlorisa. Takrat se bo v nove prostore preselila še služba INP in vrnila služba PHE iz Zdravstvenega doma. Predvidoma spomladi naslednje leto bomo skupaj zadihali.

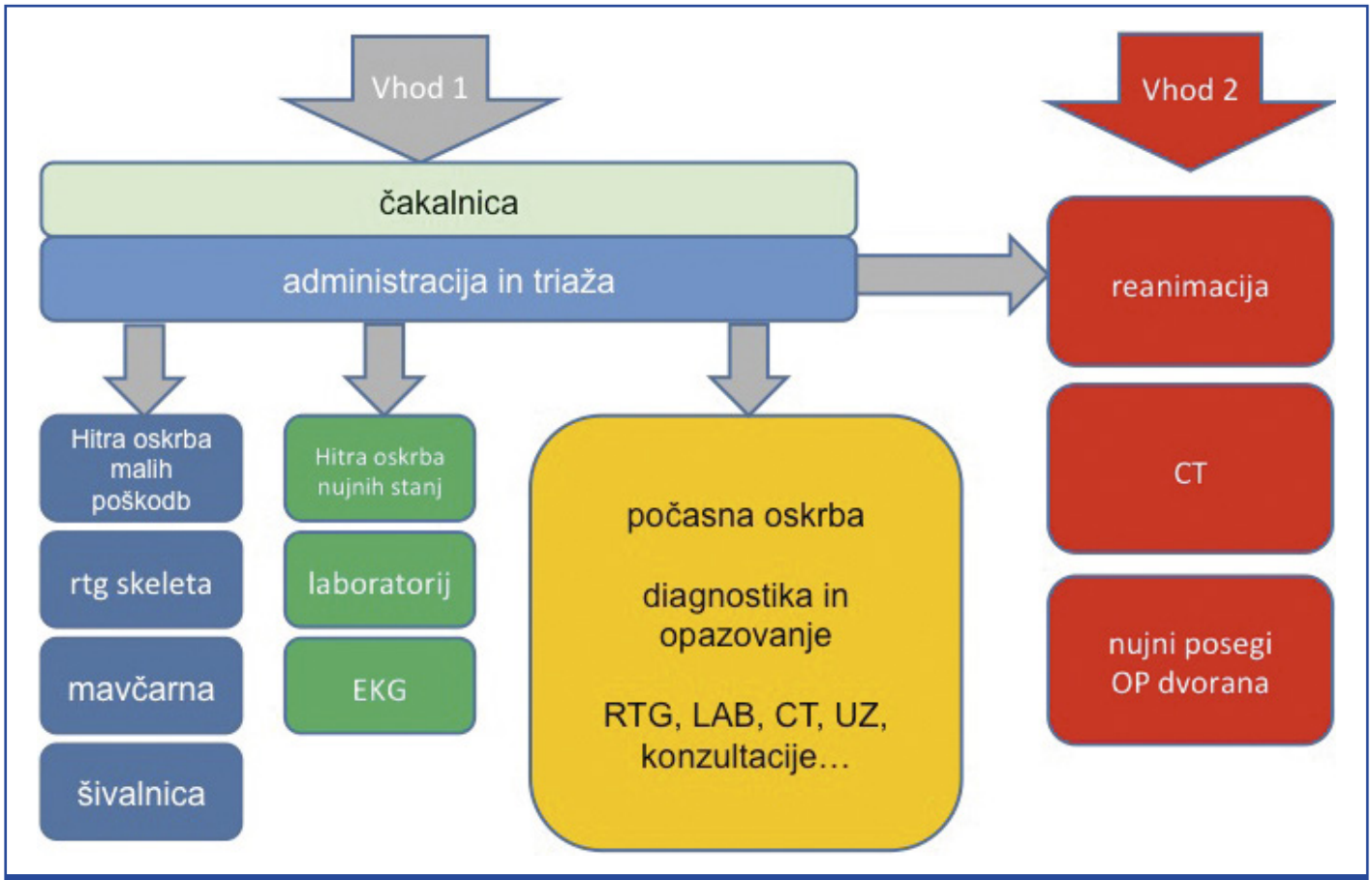

Slika 1. Notranja arhitektura urgentnega centra in razdelitev pacientov v funkcionalne enote.

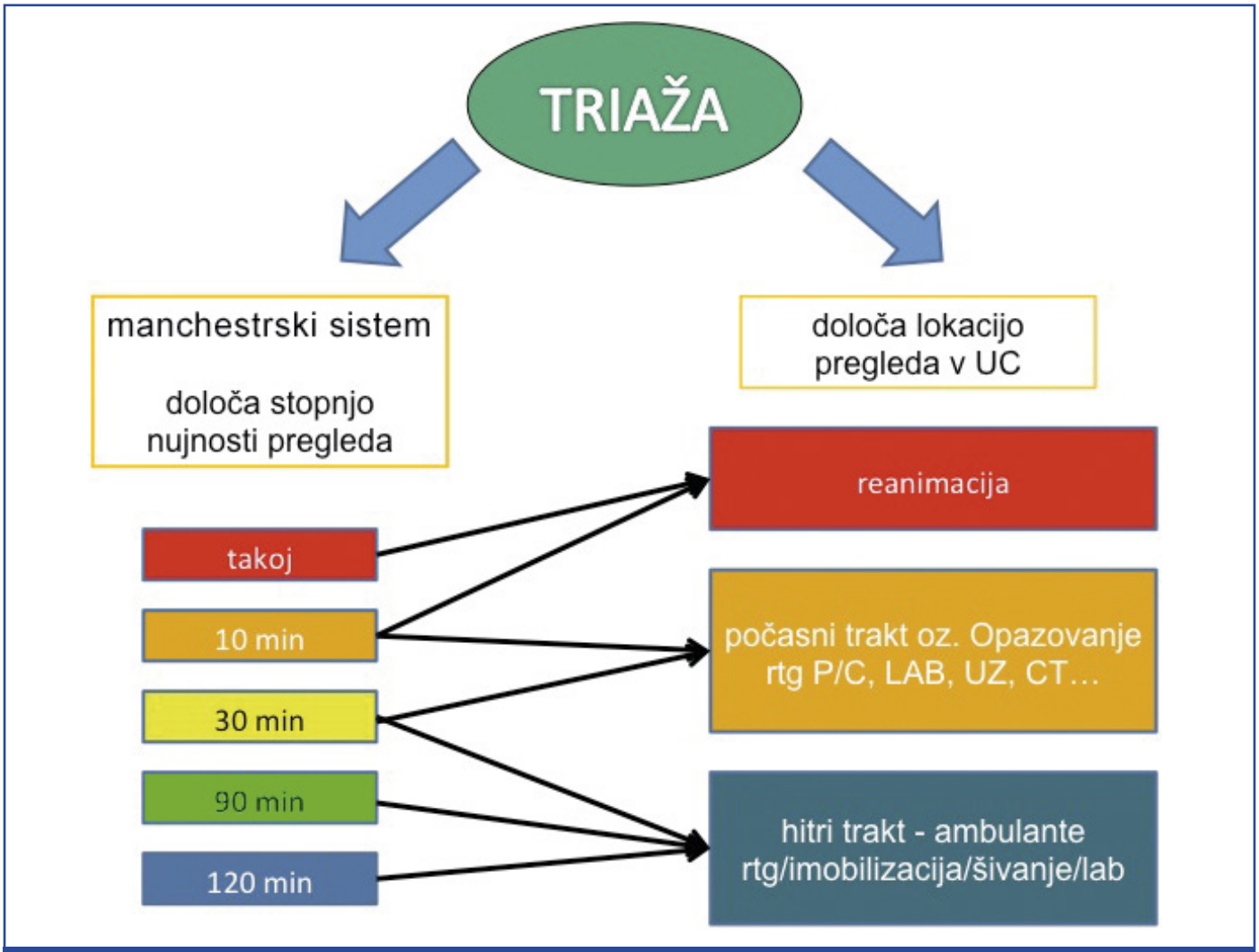

Slika 2. Triaža kot osnova razdelitve pacientov glede na nujnost in lokacijo. Legenda: UC – urgentni center, rtg P/C – rtg slika pljuč in srca, LAB – laboratorijske preiskave, UZ – ultrazvočne preiskave, CT – CT preiskava.

Kako se bomo organizirali po novem?

V novem urgentnem centru bomo združili tri urgentne službe, in sicer PHE/SNMP zdravstvenega doma, INP in KNP v bolj funkcionalno službo. Povsem možno je, da bo urgentni center začel pokrivati tudi sprejem drugih urgentnih pacientov, saj je to logična in prva vstopna urgentna točka v zdravstveni sistem. Notranja arhitektura, ki je prikazana na sliki 1, pogojuje dobro strokovno delo. Predvideni sta dve vstopni mesti, in sicer za življenjsko ogrožene, ki skozi poseben vhod dosežejo reanimacijske prostore, kjer jih pričakajo izurjeni timi. Drugi morajo najprej obiskati triažo (slika 2) in administrativni sprejem, od koder se razporedijo po različnih prostorih glede na vrsto urgentnega stanja in njihovo nujnost.

Prostorske zmožnosti nove urgence bodo na skoraj 2000 kvadratnih metrih skorajda trikrat večje od trenutnih kapacitet. Če odštejemo še precej podvajanja, bo delo bistveno lažje in hitrejše ter s tem bolj strokovno in cenejše. Menim, da se bomo pod isto streho vsi skupaj odlično počutili in razumeli. Ker imajo zaposleni veliko pomislekov, bi jih rad pomiril, saj gre za sistem, ki v tujini že desetletja odlično funkcionira, zato so strahovi odveč. Še več, z novim pristopom bomo za vedno izbrisali nekatere neskončne težave pri oskrbi urgentnih bolnikov v UKC Maribor, ki nas tarejo in globoko v sebi žrejo že desetletja. Sodobno okolje in dobra organizacija bosta privabila tudi nove mlade urgentne zdravnike. Samo oddelek s svojimi zdravniki je res oddelek, in če je drugje, bo tudi pri nas enkrat tako.

Kaj potem?

Izgradnji nove urgence sledi težko delo razvoja in vpeljave pravega informacijskega sistema, ki bo pokril de-

OBVESTILO ZAPOSLENIM UKC Maribor

Zaradi gradnje urgence bo večkrat moteno normalno delovanje kirurške urgence, službe NMP iz Zdravstvenega doma, laboratorija, lekarne, transfuzije, fizioterapije, sterilizacije, radiološkega oddelka in drugih služb.

Vljudno prosim za razumevanje in potrpljenje, dokler dela ne bodo končana.

lovanje od terenskega dela enot PHE, prenosa podatkov s terena, informatizacijo celotnega procesa in podprocesov in s tem vodenja nekaterih kazalnikov kakovosti. Prizadevali si bomo za izgradnjo faze 2 in heliporta, do katerega vodi dvigalo naravnost izpred reanimacijskega prostora. Čeprav so časi težki, bomo skušali poiskati najboljšo rešitev združevanja vseh sodelujočih služb in začeli z razpisovanjem specializacij iz urgentne medicine za zdravnike, ki že trkajo na naša vrata. Tako bomo enkrat dočakali zgleden urgentni center, ki bo edino mravljišče dogajanja takrat, ko vsi ostali počivajo. Upam, da bom uresničitev te vizije dočakal tudi sam.

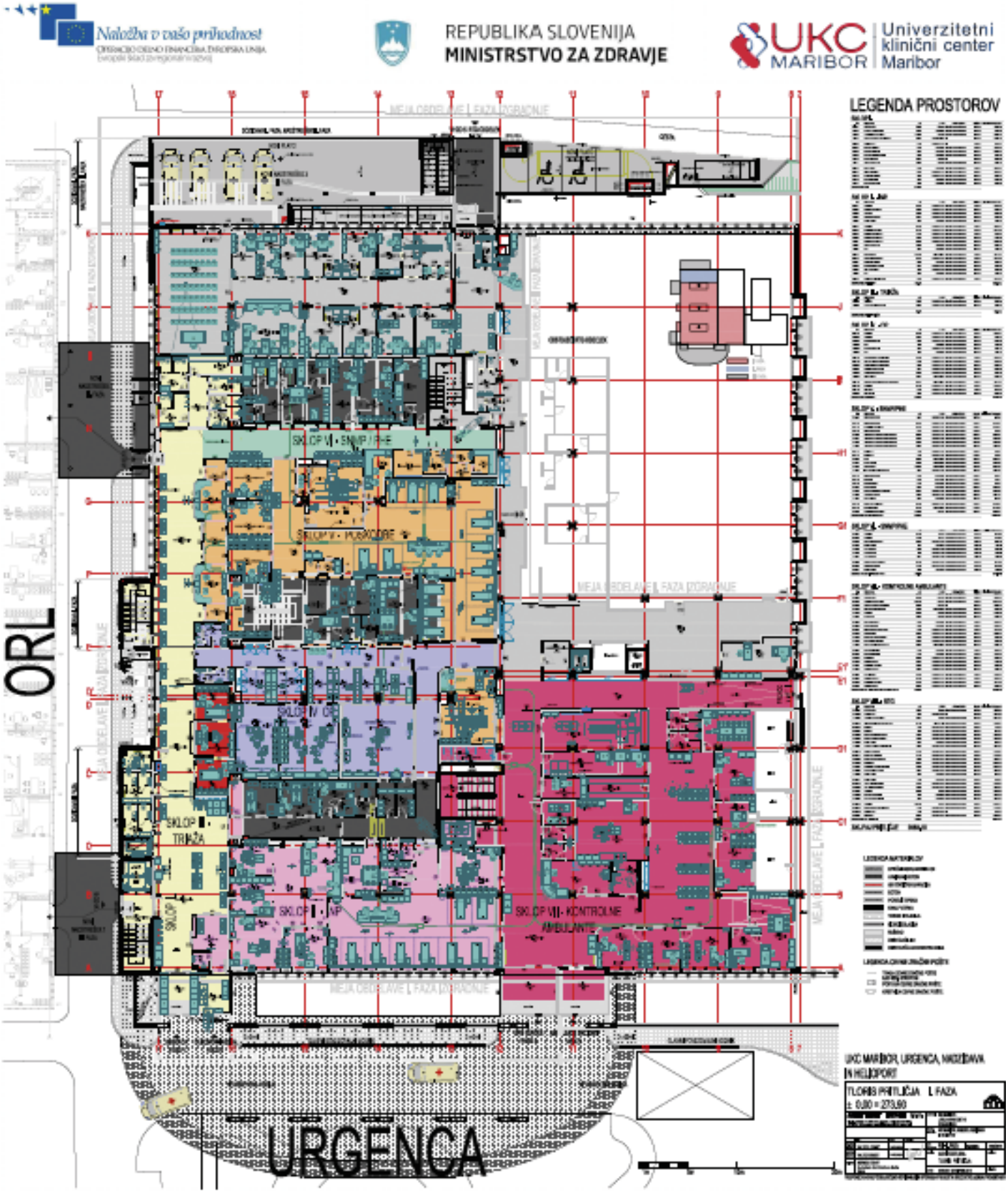

»Sama izgradnja objektov še zdaleč ne zagotavlja tudi kakovostne strokovne dejavnosti, zato nas čaka še veliko dela!«

Pogovor s strokovno direktorico UKC Maribor doc. dr. Darjo Arko, dr. med.

1. Od prevzema te funkcije so minila štiri leta. Če se ozrete nazaj, vidite najbrž marsikatero spremembo, pridobitev ...

Zadnja štiri leta so v zdravstvu in seveda tudi v UKC zaznamovali varčevalni ukrepi. V prvem letu mojega mandata je začel veljati Pravilnik o zagotavljanju neprekinjenega zdravstvenega varstva, ki je uvedel manj plačana dežurstva z namenom varčevanja. Posledica tega je bila, da so zdravniki začeli umikati soglasja za dežurstva in ogromno časa ter energije smo porabili za to, da smo organizirali delo v novih okoliščinah, ponekod s t. i. dvoizmenskim delom. Naslednje leto je bil uveden Zakon o uravnoteženju javnih financ (ZUJF), ki je omejil zaposlovanje in sklepanje pogodb. Zaradi določil zakona se je v kratkem času upokojilo precej zaposlenih vseh profilov, kar je na nekaterih področjih povzročilo veliko težav. Zaradi ZUJF-a že dve leti ne moremo sklepati pogodb z zdravniki, ki se želijo vpisati na doktorski študij, kar za terciarno institucijo, ki mora poleg oskrbe bolnikov zagotavljati tudi pedagoško in znanstvenoraziskovalno delo, predstavlja veliko oviro. V tem obdobju smo uvedli elektronsko registracijo delovnega časa, ki je prinesla precej nejevolje med zaposlenimi. Če pogledam nazaj, lahko rečem, da smo se zaradi vseh naštetih restriktivnih ukrepov, bolj kot s strokovnim delom, pogosto ukvarjali z organizacijskimi problemi.

2. Za velikopotezne premike so štiri leta sorazmerno kratka doba, pa vendar lahko poudarite določene dogodke, ki so zaznamovali to obdobje.

Če sem prej omenjala predvsem dogodke in ukrepe, ki so zaznamovali štiri leta v organizacijskem in varčevalnem smislu, pa moram poudariti, da so se v tem obdobju dogajale tudi pozitivne stvari, pomembne za strokovni razvoj.

doc. dr. Darja Arko, dr. med., strokovna direktorica UKC Maribor

Velik mejnik v razvoju UKC Maribor je gradnja stavbe, v kateri bo oddelek za onkologijo, ki je bila načrtovana že dosti pred mojim prihodom, čeprav se je gradnja začela in tudi izjemno hitro ter v skladu z načrti končala v času

mojega mandata. Pred nedavnim se je začela dolgo pričakovana gradnja urgentnega centra. V obdobju mojega mandata je vrata odprla nova stavba Medicinske fakultete, ki je organizacijsko in strokovno tesno povezana z UKC Maribor, če naštejem samo največje in najpomembnejše dogodke.

Pomembni premiki so se zgodili tudi v sistemu kakovosti. Pred dvema letoma smo dobili certifikat ISO 9001, trenutno pa smo tik pred pridobitvijo akreditacije po mednarodnem standardu DIAS za bolnišnice.

3. V zgodovini vodenja UKC Maribor ste prva ženska, ki je zasedla to funkcijo. Kako ste sprva gledali na to in kako danes?

Prav bi bilo, da v Evropi 21. stoletja ne bi razpravljali o tem, ali funkcijo opravlja ženska ali ne, pomembno je le, kako jo nekdo opravlja. Za vsako delo, ki ga začneš opravljati na novo, je seveda potreben čas. Ker je UKC velika in kompleksna institucija, sem potrebovala kar precej časa, da sem spoznala probleme in način njenega delovanja. Danes gledam UKC kot celoto. Vsak na svojem področju ali oddelku vidi predvsem svoje probleme in ima svojo predstavo o tem, kako bi delal, se razvijal in reševal probleme. In kolikor je oddelkov in dejavnosti, toliko je različnih pogledov, ki pa jih mora nekdo uskladiti in usmerjati – prav to mora biti najvišje vodstvo institucije.

4. Svet zavoda UKC Maribor vas je že drugič imenoval za strokovno direktorico UKC Maribor. Kakšni izzivi so pred vami?

Največji problem, ki ga vidim, je obdržati strokovno raven takšno, kakršna trenutno je, kljub restrikcijam, slediti razvoju medicine in ob tem ohranjati pedagoško ter znanstvenoraziskovalno delo.

V naslednjih letih bomo morali zagotoviti delovanje novih dejavnosti; najprej onkoloških, radioterapije in internistične onkologije, kasneje pa bo treba na novo in drugače organizirati delo urgentnega centra. Sama izgradnja objektov še zdaleč ne zagotavlja tudi kakovostne strokovne dejavnosti, zato nas čaka še veliko dela.

»Vrednote v zdravstveni negi so izjemnega pomena«

Pogovor s pomočnikom direktorja za zdravstveno nego UKC Maribor Davidom Felserjem, dipl. zn., spec. manag.:

1. Kaj vas je spodbudilo k temu, da ste se prijavili na to delovno mesto?

Preprosto to, kar spodbuja vse – izziv, da človek s svojim pogledom in načinom poskuša narediti stvari boljše. Glede na to, da sem v UKC Maribor zaposlen že 20 let sem si rekel, zdaj ali nikoli. Delovno mesto mi predstavlja izziv v strokovnem in osebnem razvoju, saj sem v letih, ko imam pridobljenih veliko izkušenj in znanja, ko sem morda bolj kritičen do nekaterih zadev in lahko največ prispevam. In še vedno se učim.

2. Nekateri so vas spoznali šele na tem delovnem mestu. Kakšno vrsto dela ste opravljali pred tem?

Z večino sedanjih sodelavcev že dolgo sodelujem, z nekaterimi sem že prej sodeloval na različnih strokovnih in splošnih področjih. Pred tem sem kot strokovni vodja zdravstvene nege delal na Centru za transfuzijsko medicino (CTM) UKC Maribor, kjer sem leta 1994 začel delati s krvodajalci, pridobival sem izkušnje in se ob delu tudi dodatno izobraževal s ciljem, da nekoč najdem nov izziv, ki bo povezoval zdravstveno nego in management. Priznati moram, da slovo ni bilo lahko, vendar človek po tolikih letih najde nov izziv, ki ga lahko z svojimi izkušnjami in znanjem uresniči. Končni cilj je vedno en sam – zadovoljstvo pacientov in sodelavcev skozi strokovno delo, čeprav živimo v času ko je to vse prej kot enostavno.

3. Nekaj desetletij so to delovno mesto zasedale ženske, danes je vodenje zdravstvene nege, ki je tradicionalno nekako bilo zmeraj v ženski domeni, prevzel moški. Kako gledate na to?

Tudi v avtomobilizmu najdete ženske na vodilnih mestih, pa naj bi bila to dejavnost, ki je v domeni moških. Je tra-

David Felser, pomočnik direktorja UKC Maribor za zdravstveno nego

dicionalna opredelitev delovnih mest res še zakoreninjena? Nikoli se nisem opredeljeval, katera delovna mesta »pripadajo« kateremu spolu. Pomembno je, kakšen razvoj posameznik vidi na katerem področju in predvsem kaj naredi. Napačno je soditi, kaj je delo žensk in kaj moških, res pa je, da so ženske v marsičem boljše od moških, pa tudi obratno. Pomembno je vedeti, da je moje delo v veliki meri namenjeno delu z ljudmi in da ne delujem zgolj kot posameznik, temveč kot vodja velike in odgovorne ekipe.

4. Kakšni so vaši načrti v vlogi pomočnika direktorja za zdravstveno nego?

Želel bi, da se v času mojega dela začne uresničevati vizija zdravstvene nege, ki bo vsem uporabnikom v UKC Maribor nudila spoštljiv odnos do pacientov, družine, sodelavcev, dela in širšega družbenega okolja, etičnost, kakovostno, varno, učinkovito, humano in pravočasno zdravstveno oskrbo, profesionalen in po potrebi prilagojen pristop, grajen z razvojem kompetenc. Iz tega je razviden poudarek pri delu s človeškimi viri. Vrednote so v zdravstveni negi izjemnega pomena, saj omogočajo pristen odnos med izvajalci zdravstvene nege in, kar je najpomembnejše, do pacienta. Vodilo našega vsakdanjika mora biti ohranjanje in nadgrajevanje teh vrednot znotraj potrebnih in pričakovanih sprememb!

Ob kandidaturi sem v svojem programu razvoja zapisal vrsto aktivnosti, ki jih želim izpeljati, vendar pri določenih obstajajo objektivne omejitve. S svojim delom in ožjo ekipo sodelavcev bom izvajal naloge, ki bodo nudile odgovore na vprašanja:

- kako se optimalno organizirati;
- kako rešiti kadrovske probleme v okviru zakonskih omejitev in ustrezno motivirati zaposlene; kako racionalizirati poslovanje (stroškovna učinkovitost);
- ali obstajajo možnosti za tržno dejavnost;
- kakšen je zadovoljiv nivo informatizacije procesov in zaposlenih v ZN (ali obstoječi sistemi omogočajo razvoj);
- kako spremljati in povečevati zadovoljstvo odjemalcev ZN (pacientov, klinik in oddelkov znotraj UKC Maribor).

Problematika javnega zdravstva v državi dobiva čedalje večje razsežnosti in s tem povezani bodo tudi izzivi prihodnosti – doseči razumevanje vseh udeležencev, da so resursi omejeni in da so cilji postavljeni z namenom doseganja. Sprememb bo v prihodnjih letih veliko in prav je, da se z njimi spoprimemo že danes, vedoč, da spremembe nimajo zmeraj ugodnega vpliva.

Pomočnik direktorja UKC Maribor za zdravstveno nego
David Felser, dipl. zn., spec. manag.

Obisk švicarske delegacije

Obisk švicarske delegacije in ogled nove stavbe onkologije

Avtor: Š. P.

Konec marca si je veleposlanik Švice, njegova ekscelenca Robert Reich, skupaj z delegacijo ogledal novo stavbo onkologije. Seznanili so se z nadaljnjimi koraki projekta nastajajočega Oddelka za onkologijo in radioterapijo v UKC Maribor.

Delegacijo so poleg veleposlanika Švice sestavljali še Ralph Friedländer iz Direkcije za razvoj in sodelovanje švicarskega ministrstva za zunanje zadeve, Darja Remsko iz Službe Vlade Republike Slovenije za razvoj in evropsko kohezijsko politiko ter Andrej Levstik in Ana Remškar iz Ministrstva za zdravje. Ogledali so si prostore nove stavbe onkologije, predvsem pa oba obsevalnika, ki jih je donirala Švicarska konfederacija. Po končanem ogledu so se z vodstvom UKC Maribor pogovarjali o načrtovanem programu izobraževanja in usposabljanja strokovnega osebja za namene novega oddelka onkologije.

Ogled linearnega pospeševalnika

»Zmanjšana košarica storitev ne obeta ravno dostopnosti zdravstva«

Pogovor s predstavnico sindikata delavcev v zdravstveni negi UKC Maribor Lidijo Peršuh:

1. Kadrovska problematika zdravstvene nege je še zmeraj pereča tema. Kje je po vašem mnenju razlog za nastalo situacijo?

Kadrovska problematika že od nekdaj predstavlja problem. V sedemdesetih letih je bolnišnica dajala dijakom srednje medicinske šole štipendije in si na ta način zagotavljala zaposlitev negovalnega kadra, ki pa je po številu zasedenosti delovnih mest bil zmeraj na minimumu. Spomnim se svojega začetka zaposlitve. Na oddelku sva bili dve srednji medicinski sestri in ena bolničarka, tako imenovana sobna medicinska sestra. Odsotnost sodelavke zaradi dolgotrajnega bolniškega dopusta je pomenil, da sva na oddelku za nego skrbeli le dve, ki sva izmenjaje delali vsak drugi dan (cel dan), plus razpisana dežurstva. V tistem času so vlogo sedanje diplomirane medicinske sestre opravljale srednje medicinske sestre, ki so imele nekaj več delovnih izkušenj. Višja medicinska sestra je bila glavna medicinska sestra oddelka. Danes je izobrazbena struktura z razvojem in potrebami stroke nedvomno na visoki ravni, vendar pa ne morem trditi, da so razmere glede kadrovske zasedbe boljše. Mislim, da na zahtevnost stroke in ob zavedanju ljudi o pacientovih pravicah ne moremo govoriti o notranjih rezervah kadra, saj smo na račun dodatnega varčevanja kadrovsko zelo okrnjeni.

Če bi v letih, ko so bile še možnosti, zaposlili dovolj medicinskih sester in ustrezno prilagodili sistemizacijo, bi verjetno danes, ko je zdravstvo v razsulu, bilo vseeno malo lažje. Nič kaj spodbudno pa ni, če se bo trend nezaposlovanja in krčenja nadaljeval.

Seveda bi nujno morali sprejeti kadrovske normative, ki so bili v lanskem letu ena od glavnih stavkovnih zahtev Sindikata delavcev v zdravstveni negi Slovenije in ki bi morali biti sprejeti do konca leta 2013. S sprejetjem kadrovskih normativov si v sindikatu ne obetamo sprememb čez noč, dolgoročno pa bi na podlagi dokumenta končno lahko uveljavljali potrebe po ustreznem številu negovalnega kadra in bolnikom zagotavljali štiriindvajseturno varno in strokovno zdravstveno oskrbo.

Žal ministri za zdravje kar naprej odstopajo in tako nimamo sogovornika za prepotreben dokument za izvajalce zdravstvene nege. O potrebnih ukrepih bo verjetno odločala skupščina Sindikata.

Lidija Peršuh, predstavnica sindikata delavcev v zdravstveni negi UKC Maribor

2. Obeta se nam zdravstvena reforma. Kako gledate nanjo?

Pravzaprav je težko karkoli napovedati. Nova zdravstvena reforma napoveduje velike spremembe predvsem v krčenju obstoječih zdravstvenih pravic uporabnikov. Dvomim, da bi z zmanjšano »košarico« bilo zdravstvo dostopnejše in pravičnejše do vseh uporabnikov. Sicer pa vsakodnevne umazane zgodbe o zdravstvu naše zdravstvo postavljajo na tnalo. Težko verjamem, da bo novemu ministru za zdravje uspelo presekati gordijski vozel in vzpostaviti red ter vrniti ugled zdravstvu, ki bi moralo temeljiti na humanosti in zaupanju.

3. Kaj pričakujete od pogovora s predsednico vlade, ki ga sindikat zdravstvene nege načrtuje?

Vsekakor bo predsednica vlade, če bo začasno prevze-

la zdravstveni resor ali nas novoimenovani minister za zdravje ne bo upošteval, morala biti naša sogovornica. Rok dogovora o zamiku sprejetja kadrovskih normativov, ki ga je sindikat z ostalimi sindikati podpisal z Ministrstvom za zdravje ter Ministrstvom za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, se je namreč iztekel 31. marca 2014.

Zaslediti je vedno več izgorevanja na delovnem mestu medicinske sestre. Tudi mobing ni več redek pojav. Kje lahko sestre poiščejo pomoč v takšnih primerih?

Zaposleni v zdravstveni negi so že zelo dolgo na robu izgorelosti, ki je posledica pomanjkanja kadra in vse večjih pritiskov. Dekompenzacija zaposlenih je med drugim odraz odnosov na delovnem mestu. V zavodu smo zadovoljili pravnim podlagam in sprejeli Pravilnik o izvajanju ukrepov za preprečevanje spolnega in drugega nadlegovanja ter trpinčenja na delovnem mestu. Direktor UKC Maribor je na predlog reprezentativnih sindikatov v zavodu imenoval svetovalce za pomoč delavcem, ki so se ali se soočajo s tovrstnimi dejanji na delovnem mestu.

Vendar to še zdaleč ni dovolj. Sindikati pričakujemo, da bo v najkrajšem času na intranetu zaživela rubrika z informacijami o tem, kje poiskati pomoč v stiski. Predvsem pa bi morali delati na ozaveščanju ljudi; kako se spopadati in soočati z nasiljem na delovnem mestu. Največji problem vidim predvsem v neprimerni komunikaciji. Ta neizbežno izzove konfliktno situacijo, iz katere se najpogosteje razvijejo trajno napeti odnosi, ki posledično žrtev potisnejo v brezupno psihično stanje. Rezultati so jasni: dolgotrajni bolniški dopusti. Pri čemer vzrok ni raziskan ali odpravljen, žrtev pa se osamljena znajde v začaranem krogu brez izhoda.

Vsi se dobro zavedamo, da je mobing v pravem pomenu besede zelo težko dokazljiv. Tega se zelo dobro zavedajo predvsem tisti, ki izvajajo kakršnokoli nasilje nad neko osebo. V zavodu nam takšna dejanja niso neznanka, žal pa se doslej še ni izvedel noben disciplinski ukrep proti tem osebam, kajti zadeve se ustavijo na ravni nekonstruktivnih pogovorov, dejanja pa se nadaljujejo s še večjim ustrahovanjem povzročitelja tega kaznivega dejanja. Na žalost so žrtve nasilja pogosto obravnavane kot krivci za določeno situacijo. Ukrep običajno doleti žrtev in ne povzročitelja trpinčenja. Zato je treba o vsakem nasilju govoriti, se pogovarjati, opozarjati in poiskati pomoč. Ob tem bi rada poudarila, da prav nihče izmed nas nima pravice z neprimerno komunikacijo žaliti osebnega dostojanstva drugega in izvajati kakršnokoli nasilje nad njim. Očitno se povzročitelji še ne zavedajo, da so takšna dejanja zakonsko kazniva.

Sindikat delavcev v zdravstveni negi Slovenije, Društvo SOS telefon za ženske in otroke – žrtve nasilja in Zbornica zdravstvene in babiške nege Slovenije – Zveza strokovnih društev medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Slovenije delujemo v skupnem projektu anonimnega (SOS) svetovalnega telefona za osebe z izkušnjo nasilja na delovnem mestu. V okviru Zbornice zveze deluje skupina za nenasilje v zdravstveni negi. Naši člani lahko pomoč in informacije poiščejo na spletni strani Sindikata delavcev v zdravstveni negi in spletni strani Zbornice zdravstvene in babiške nege.

Svetovni dan ledvic s sloganom: »Ledvice se starajo skupaj z vami. Zato skrbite zanje!«

Avtor: Sebastjan Bevc

Letošnji svetovni dan ledvic je ponovno izpostavil pomen zgodnjega odkrivanja in preprečevanja kronične ledvične bolezni (KLB). Posebna pozornost je bila letos namenjena starostnikom z ledvično boleznijo.

KLB je zaradi naraščajoče pojavnosti, pogostosti, obolevnosti, umrljivosti in s tem povezanih visokih stroškov postala velik svetovni zdravstveni problem. Pogostost KLB narašča s starostjo. Bolniki s KLB pogosteje umrejo prej kot pa začnejo z nadomestnim zdravljenjem končne odpovedi ledvic. Glavni vzrok smrti so srčno-žilne bolezni. S staranjem prebivalstva se povečuje nabor bolnikov s KLB, zato je pravilna in pravočasna opredelitev ledvične bolezni nujna. S staranjem lahko pričakujemo morfološke spremembe na ledvicah, ki jih lahko z ultrazvočno preiskavo ledvic natančno opredelimo. Praviloma opazujemo blago neravne konture ledvic, ledvični parenhim je lahko

Ekipa zdravstvene nege na Kliniki za interno medicino

stanjšan, zmerno hiperehogen, indeks parenhim-centralni ehogeni kompleks je lahko zmerno porušen v korist slednjega, odtočnih motenj ne ugotavljamo, prisotne pa so lahko manjše, nekaj milimetrov velike, kortikalne ali parapelvine ciste. Takšen ultrazvočni izvid lahko opredelimo kot »fiziološki izvid« starostnika. Ob znanih pomanjkljivostih določanja serumskega kreatinina pri starostnikih in vrednotenja ocene glomerulne filtracije (oGF) na podlagi vrednosti le-tega je za natančno oceno oGF nujno potrebno uporabiti moderne kreatininske enačbe in/ali cistatin C ter cistatinske enačbe. Ob skrbi za urejen krvni tlak in krvni sladkor (uporaba renoprotektivnih zdravil) je potrebna tudi kontrola izločanja proteinov s sečem. Želeno je, da proteinurija ne presega 1 g dnevno. Starostnik z urejenim krvnim tlakom in krvnim sladkorjem, z nizko stopnjo proteinurije (< 1g dnevno), stabilno oGF, ki ga lahko uvršča tudi v 4. stopnjo KLB (oGF <30 mL/min/1.73 m2) potrebuje le skrbno vodenje s strani izbranega zdravnika. V primeru poglobitve proteinurije, neurejenega krvnega tlaka, kliničnih znakov pribitka tekočin je smiseln ambulantni pregled pri nefrologu.

Aktivnostim ob svetovnem dnevu ledvic v Sloveniji, ki sta jih pripravila Zveza društev ledvičnih bolnikov Slovenije in nefrologi pod okriljem Slovenskega nefrološkega društva, smo se pridružili tudi v Univerzitetnem kliničnem centru (UKC) Maribor. Namen aktivnosti je bilo ozaveščati ljudi o zdravju ledvic in pomenu preprečevanja in zgodnjega odkrivanja KLB ter učinkovitega zdravljenja sladkorne bolezni in povišanega krvnega tlaka.

Prostovoljci društev ledvičnih bolnikov (Gordana Berdinek, Suzana Pintarič, Herman Lampreht), pripravniki zdravstvene nege (Sanja Stošić, Denis Barbič), študenti fakultete za zdravstvene nege (Eva Pejić, Sandra Štih) in medicinske sestre Klinike za interno medicino – Zvonka Vujanovič, Julija Javornik, Jasna Tropenauer, Jožica Tomažič so v UKC Maribor pripravili dve zdravstveno vzgojni točki, eno v avli Klinike za interno medicino, drugo v avli Klinike za kirurgijo ter sodelovali pri pripravi in delu na zdravstveno vzgojni točki društva ledvičnih bolnikov »Lilija« v »Planetu Tuš«.

Na omenjenih mestih so delili informativna gradiva, obiskovalci pa so lahko tudi ocenili tveganje za razvoj KLB, izmerili so jim sladkor v krvi in krvni tlak. Kot že vsa leta so tudi letos pobudniki akcije, ob podpori farmacevtske družbe Roche, v laboratoriju UKC Maribor obiskovalcem omogočili brezplačni prostovoljni test ugotavljanja prisotnosti beljakovin v seču – proteinurijo, ki je lahko prvi in zgodnji pokazatelj KLB.

13. marca je bilo na vseh treh zdravstveno vzgojnih točkah, od 8. do 14. ure, izmerjenih več kot 400 krvnih tlakov, krvnih sladkorjev in hemoglobinov ter oddanih 188 vzorcev urina v laboratorij UKC Maribor, kjer sta Petra Romih, dipl. inž. lab. biomed. in Antonija Adam, lab. tehnik opravili teste ugotavljanja prisotnosti beljakovin v seču.

Rezultati testa proteinurije so bili posredovani predstojniku Oddelka za nefrologijo, ki je, ob pomoči zdravstvene administratorke Simone Šori, udeležence, pri katerih je bilo ugotovljeno prekomerno izločanje beljakovin s sečem o tem pisno obvestil in jim priporočil obisk pri svojem izbranem zdravniku.

Statistična analiza testa proteinurije je pokazala relativno nizko pojavnost proteinurije v vzorcu (8/188; 4,3%). Vzorec seča je oddalo 133 žensk in 55 moških, starih od 19 do 82 let. Pri šestih udeležencih je bila proteinurija v seču semikvantitativno ocenjena kot 1+, pri ostalih dveh (ena ženska in en moški) pa je bila proteinurija semikvantitativno ocenjena z 2+. Povprečna starost udeležencev z ugotovljeno proteinurijo je bila 58 let.

Udeleženci zdravstveno vzgojnih točk so bili spodbujani k reševanju kviza o poznavanju delovanja ledvic in bolezni ledvic ter izpolnitvi vprašalnika o povečanem tveganju za razvoj KLB. Na voljo so jim bile tudi zloženke o KLB in srčno-žilnih obolenjih. Na zdravstveno vzgojnih točk so obiskovalce spomnili tudi na pomembnost zdrave prehrane, telesne aktivnosti in pomen preventivnih pregledov.

Z izvajanjem zdravstveno vzgojnih aktivnostih ob svetovnem dnevu ledvic in pozitivnem odzivu tako udeležencev kot sodelujočega osebja je bil izpolnjen cilj seznanjanja o bolezni ledvic, osveščanja o pomembnosti preventivnih dejavnosti in nujnosti ukrepov za preprečevanje nastanka ali napredovanja ledvične bolezni.

Ozaveščanje mimoidočih ob svetovnem dnevu ledvic

Učna delavnica »Delo zdravnika v dispanzerski ginekološki ambulanti«

Avtorja: Sarah Dobnik, Iztok Takač

V petek, 31. 1. 2014, je v UKC Maribor potekala prva učna delavnica z naslovom »Delo zdravnika v dispanzerski ginekološki ambulanti«, ki jo je organizirala Klinika za ginekologijo in perinatologijo UKC Maribor. Učna delavnica je bila namenjena specialistom in specializantom ginekologije in porodništva, specialistom in specializantom družinske medicine ter zdravnikom pripravnikom. Srečanja se je udeležilo 64 udeležencev, med katerimi so bili predvsem specializanti ginekologije in porodništva, specialisti iz zdravstvenih domov in bolnišnic, pa tudi koncesionarji iz celotne Slovenije ter 21 predavateljev.

Teme predavanj so bile razvrščene v štiri vsebinske sklope; v prvem delu nam je predstojnik Klinike za ginekologijo in perinatologijo UKC Maribor prof. dr. Iztok Takač, dr. med., svetnik, predstavil zdravniško obravnavo zdrave ženske, spoznali smo zdravstveni karton, pravila ginekološke anamneze in statusa ter se poučili o brisu materničnega vratu in državnem programu ZORA. Sledilo je predavanje doc. dr. Vilme Kovač, dr. med., o vrstah kontracepcije in kontraceptivih, nato nam je o menopavzi in pomenopavznem obdobju predavala doc. dr. Branka Žegura, dr. med., in sicer o težavah in tegobah žensk v omenjenih življenjskih obdobjih ter o hormonskem nadomestnem zdravljenju. Pregled dojk in državni presejalni program za raka dojk – DORA nam je predstavila doc. dr. Darja Arko, dr. med., prim. Danilo Maurič, dr. med., pa je prvi del zaključil s predavanjem o obravnavi mladostnice v ginekološkem dispanzerju, ki je osvetlilo problematiko spolnosti pri mladoletnih dekletih. Naslednji sklop se je osredotočil na obravnavo nosečnice. Predavatelji so nam predstavili, kako poteka prvi pregled in nadaljnje spremljanje nosečnice v dispanzerski ambulanti. Asist. Maja Lampelj, dr. med., nas je poučila, kaj sledi po pozitivnem nosečnostnem testu. Kako si sledijo ponovni pregledi v nosečnosti, smo izvedeli od asist. Ivana Žebeljana, dr. med. Kateri ultrazvočni pregledi nosečnici pripadajo in kaj pri le-teh gledamo, je tudi slikovno odlično predstavil doc. dr. Faris Mujezinović, dr. med. Odgovore na vprašanja, do katerih laboratorijskih ter mikrobioloških preiskav je med nosečnostjo upravičena vsaka nosečnica, pa smo dobili od asist. Lucije Kuder, dr. med. Zaključni predavanji drugega sklopa sta pripadli mag. Ireni Kirar Fazarinc, dr. med., ki nam je razširila znanje na področju načrtovanja nosečnosti in dr. Robertu Medvedu, dr. med., s tematiko poporodnega zdravstvenega varstva ter svetovanja. Sledil je tretji sklop, ki je obsegal tematiko zdravniške obravnave ginekološke bolnice. Najpogostejši vzrok za obisk izbranega ginekologa so nepravilne krvavitve, ki odstopajo od

normalne menstruacije po pogostnosti, jakosti in trajanju krvavitve. Doc. dr. Vida Gavrić Lovrec, dr. med., je obsežno tematiko predstavila strnjeno in pregledno. Sledila je prav tako pomembna problematika vnetij genitalnega trakta, ki jo je predstavil prof. dr. Iztok Takač, dr. med., svetnik, in pelvične bolečine, o kateri je predaval prof. dr. Milan Reljič, dr. med., in ki predstavlja izziv tudi za specialiste ginekologije in porodništva. Maligne in benigne tumorje genitalnega trakta nam je po posameznih delih ženskih rodil predstavila asist. dr. Maja Pakiž, dr. med., in izpostavila kritično uporabo tumorskih markerjev. Zadnje predavanje tega sklopa je pripadalo prim. Tatjani Kodrič, dr. med., ki nam je predstavila indikacije za kolposkopijo ter kolposkopsko tehniko in terminologijo. Četrti sklop pa je obravnaval administrativne vidike obravnave v ginekološkem dispanzerju s poudarkom na pravilih in pravilnikih ZZZS pri evidentiranju in obračunavanju zdravstvenih storitev, šifrantih, najdaljših dopustnih čakalnih dobah ter prikaz navedenega na primerih. Pravila ZZZS nam je podala Aleksandra Bola Natek, dr. med. Doc. dr. Damir Franić, dr. med., nam je iz prve roke predstavil delo koncesionarjev ter prednosti in slabosti tega izpostavljenega razmerja v primerjavi z javnimi zavodi. Asist. Veselin Šučur, dr. med., zaposlen v JZ ZD Ptuj, nam je predstavil dobre in slabe strani glavarinskega modela, vse o glavarinskih količnikih in financiranju po kriteriju le-tega. Sledilo je izčrpno predavanje Renate Završnik Mihič, dr. med., o napotitvah na sekundarni in terciarni nivo, pooblastilih, določenih z napotnico ter o njeni časovni veljavnosti. Zadnje predavanje v četrtem sklopu in na učni delavnici na temo mednarodne klasifikacije bolezni in beleženju storitev ter posegov je pripadalo asist. mag. Mateji Marčec, dr. med.

Namen celodnevne učne delavnice je bil prenos znanj in izkušenj na mlajše kolege, ki se za delo v dispanzerju šele uvajajo, ter jih seznaniti z naravo dela, saj še nimajo dolgoletnih izkušenj, a se občasno znajdejo v zagati, kako ukrepati ob določenih težavah, ki jim jih bolnica zaupa. Po drugi strani pa se je ob določenih tematikah razvila burna razprava tudi med izkušenimi specialisti, ki se kljub dolgoletnim izkušnjam včasih še vedno znajdejo pred novimi izzivi; bodisi strokovnimi bodisi administrativnimi.

V zaključni razpravi se je izpostavila predvsem problematika na področju administrativnih vidikov dela zdravnika, od napotitev do plačevanja storitev s strani ZZZS in tako so specialisti največ vprašanj namenili gospe Aleksandri Bola Natek, dr. med., ki je imenovana zdravnica ZZZS Območne enote Celje in je pred tem predavala o pravilih ZZZS. Razjasnila je marsikatero dilemo, s katero bi se sicer neizkušen specializant lahko srečal.

Ob srečanju je izšel tudi zbornik z vsebino vseh predavanj, ki bo lahko služil kot učno gradivo mladim specializantom pri uvajanju v zahtevno in odgovorno delo v dispanzerski ambulanti.

Najvišja priznanja za strokovno delo na področju zdravstvene in babiške nege

Avtor: Ksenija Pirš
Foto: Jože Pristovnik

Srebrni znak - najvišje priznanje za strokovno delo

V želji, da si pozornost namenimo v najlepšem predpraznič nem času božiča in novega leta, smo tudi letos za medsebojno druženje izbrali decembrski večer.

Nemara zato, ker se v tem času posvetimo najdražjim, kamor sodijo tudi naše medsebojne vezi, vezi stanovske pripadnosti, zavezanosti in predanosti poslanstvu strokovne skrbi za najranljivejše med nami.

Na letošnji osrednji slovesnosti nas je prvič spremljal naš pevski zbor. Spoštovane drage kolegice, iskrena hvala za vaše pesmi in glasbo, ki nas je pospremila s posebno energijo.

Ta večer smo namenili vsem, ki so bili z nami ter tistim,

foto: p.j.

Prejemniki priznanj, od leve proti desni: Svetlana Šarenac, Anton Koželj, Brigita Hekič, Slavica Zakelšek in Ana Durič

ki so v našem spominu zapisani kot ljudje, ki so živeli v poslanstvu skrbi za ljudi, tistim, ki so v teh trenutkih bili na svojih delovnih mestih, predsednicam skozi desetletja ter častnim članicam društva, brez njih danes ne bi proslavljali že 66 let društvenega delovanja.

Z nami so bili predsednica Zbornice – Zveze Darinka Klemenc, brigadir Venčeslav Ogrinc, poveljnik Centra vojaških šol, ki nas je ponovno prijazno gostil v prostorih mariborske kadetnice, nekatere predsednice regijskih strokovnih društev, direktorji in predstavniki vodstev zavodov v regiji, pomočnice direktorjev za zdravstveno nego, dekanica Fakultete za zdravstvene vede Univerze v Mariboru izr. prof. Majda Pajnkihar in mnoge članice ter člani.

V imenu Univerzitetnega kliničnega centra Maribor je navzoče pozdravil Janez Lencl, vodja centra za odnose z javnostmi, marketing in informatiko. V svojem pozdravnem nagovoru je poudaril pomen vrednot posameznika in družbe, še posebej zaposlenih v zdravstveni in babiški negi, njihov pomen pri zagotavljanju zdravja ljudi, vlogo poklicne skupine v družbi, prostovoljstva in kulture sodelovanja, ne le v sistemu zdravstvenega varstva, temveč tudi širše.

Hvala vsem, ki ste nas počastili s svojo družbo in nam izrekli voščila, priznanja in spodbudne misli. Voščilu ste se pridružili sodelavci iz zdravstvenih timov, saj sodelujemo v skupnih prizadevanjih.

Dokazali ste, da nam vloge, ki jo imata zdravstvena in babiška nega, ni težko pripisati in v svojih besedah izrekli spoštovanje poslanstvu, ki ga opravljamo. Slednje je še posebej spodbudno, saj govori o zavedanju, da so za odgovorno delo potrebna sožitja in skupna prizadevanja vseh.

Osrednji namen večera je bil izkazati spoštovanje mnogim prizadevanjem, ki so preživela dolga desetletja družbenih sprememb in nekaterih prelomnic v vaših in naših življenjih ter v družbi, ki nas danes kliče po imenu; izkazali smo spoštovanje in priznanje vlogi zaposlenih v zdravstveni in babiški negi, ki na vseh ravneh delovanja razvijata svoje strokovno področje.

V preteklem letu ni bilo malo dogodkov; če bi sklepali po stanju duha v naši družbi, po vsakodnevnih novicah,

foto: p.j.

Predstavnik UKC Maribor Janez Lencl in predsednica zbornice - zveze Darinka Klemenc

občutjih ljudi, ki izražajo nezadovoljstvo in spremembah vrednot, bi bilo sprejemanje okoliščin izjemno težko.

Na delovnih mestih imamo pogosto občutek, da zahteve presegajo naše zmožnosti, izgublja se občutek za količino in razporejanje dela, nepredvidene okoliščine postajajo stalnica, pritisk na zmanjševanje stroškov dela pa se veča na račun novih in zahtevnejših aktivnosti posameznika.

Pogovori o osebnih in delovnih priložnostih vse tesneje navajajo na medsebojne odnose, na profesionalnost in pripravljenost ljudi, zaznati je naraščanje potreb po prepoznavanju in cenjenosti s strani sodelavcev, delodajalcev.

Na preizkušnji so vrednote in prepričanja, stopnjujejo se prizadevanja za uravnovešanje finančnih in moralnih vidikov varčevanj.

Življenje in delo, ki ju žene odgovornost in ponos, ostajata ali postajata sinonima ne le uspešnih, temveč tudi tistih, ki bodo pričali o obstoju.

Želimo zaupati sistemu in odločevalcem v zdravstvu, kljub mnogim spregledanim priložnostim, in pričakujemo sistemske pristope, potrebna uravnovešanja, pacienta postavljamo v središče svojega delovanja, spodbujamo zagovorništvo in spoštovanje pravic pacientov.

Najpomembnejše seveda ostaja delo, ki ga vsakodnevno opravljamo in napoveduje razvoj, ki ga ni moč prikriti, znanja, ki jih pridobivamo in neprekinjeno razvijamo. Teh ni moč ustaviti, saj se izražajo v strokovni skrbi in organizacijskem povezovanju številnih dogajanj okrog pacienta.

Zavedajmo se prednosti v trdni medsebojni povezanosti in jih prepoznavajmo kot naše priložnosti!

Skozi večer so se prepletali pozornost, zahval in priznanja. Podelili smo priznanja za častno delo, ker ga preplavlja ne le dolžnost, temveč tudi navdušenje. Prejeli so jih nagrajenci, ki svoje vrednosti ne vežejo na priznanje drugih, temveč potrditev pri delu iščejo v njegovi koristnosti. Z znanjem in odgovornostjo, samozavestjo in zaupanjem, svoje osebne zmožnosti namenjajo delu z ljudmi.

Najvišja priznanja društva za strokovno delo »Srebrni znak« za leto 2013 so prejeli: Ana Durič, Brigita Hekič, Anton Koželj, Svetlana Šarenac in Slavica Zakelšek.

Ana Durič

je že v šestem razredu osnovne šole vedela, da bo postala medicinska sestra, saj je njena sorodnica z vsem žarom pripovedovala o tem poklicu, trpečem in nemočnem bolniku, čutenju njegove bolezni in hvaležnosti za

Ana Durič

njeno delo. V tistem trenutku je začutila, da je to njen poklic in poslanstvo. Po uspešno zaključeni Srednji zdravstveni šoli v Rakičanu se je kot oddelčna medicinska sestra zaposlila na Oddelku za bolezni ušes, nosu in grla v takratni Splošni bolnišnici Maribor. Bila je hvaležna za vsako osvojeno znanje otorinolaringologije s strani zdravnikov in svojih izkušenih kolegic. Kasneje je delo nadaljevala v ambulanti oddelka ORL, kjer to delo opravlja še danes. Odlikuje jo strokovnost, odgovornost, human in oseben pristop k bolnikom ter njihovim svojcem, inovativnost, osebna motiviranost za razvoj na področju zdravstvene nege pacienta, kolegialnost in močna stanovska pripadnost. Zaveda se pomena prvega stika s pacientom, ki ga v vlogi sprejemne medicinske sestre pri ambulantni obravnavi v veliki meri tudi sooblikuje. Med njenimi osebnostnimi lastnostmi izstopa izjemen občutek za ljudi, še posebej v stiski, ki jo prinaša bolezen. Prisluhne mnogim pacientom in svojcem, tudi najtežje bolnim ob iztekanju njihovega življenja.

Znanje in veščine s področja komunikacije, medosebnih odnosov, skrbi za zdravje, obvladovanja stresnih, napornih in mnogokrat težkih okoliščin na delovnem mestu ter preprečevanja izgorelosti pridobiva z lastnim vseživljenjskim učenjem. Izžareva toplino, moč, osebno karizmo in pravičnost. Toplino, ki jo najdeš in ustvariš z družino. Moč, ki jo pridobiš s pozitivno samopodobo. Pravičnost, ki jo prinašaš s sabo in je del osebnostne zrelosti. Ana je aktivno sodelovala pri reorganizaciji operativnega programa in vzpostavljanju čakalne knjige na oddelku, kar je ostala njena prioritetna naloga. Ustvarjalnost je odraz človekove volje, srca in duha, večkrat pove Ana. Iz tega izhaja njen pozitiven pogled na življenje in okoliščine. Le tako si osebno svoboden in lahko se porajajo nove ideje in veselje, še dodaja. Ana nima dvojnih meril. Takšna, kot je do pacientov in njihovih svojcev, takšna je tudi do sodelavcev. Je spoštljiva, dosledna, zna poslušati, podati svoja mnenja in biti korektna. Svoje znanje širi na mlajše kolegice in jih spodbuja. Z lastnimi idejami in spodbudo je pomembno prispevala k marsikateremu standardu aktivnosti zdravstvene nege, navodilu za delo in zdravstveno vzgojnim vsebinam, zapisanih v zloženkah za paciente in njihove svojce. Je neprecenljiva učiteljica, mentorica in kolegica mnogim dijakom in študentom zdravstvene nege ter novozaposlenim. Njen prispevek na področju promocije

zdravja je vsakodnevno delo v ambulantni dejavnosti, kjer se srečuje s pacienti pred in po operativnih posegih, ko je zdravstvena vzgoja in podpora pri učenju za ohranjanje zdravja in preprečevanje posledic obolenja izjemno pomembna. Za to delo ima Ana osebno prirojen občutek in sposobnost delati z ljudmi in vse to vseskozi razvija z veliko mero entuziazma in osebno predanostjo.

Od začetka svoje poklicne poti je članica Društva medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov. Dodatno se izobražuje še v društvu Hospic, saj se zaveda, kako pomembno je zagotavljanje največje možne kakovosti človekovega življenja do naravnega konca.

Predlagatelji: sodelavci Oddelka za otorinolaringologijo in maksilofacialno kirurgijo, člani koordinacije strokovnih vodij zdravstvene nege Samostojnih medicinskih oddelkov, Služba zdravstvene nege, Strokovni svet za zdravstveno nego UKC Maribor

Brigita Hekič

Brigita Hekič

je po končani Srednji zdravstveni šoli Juge Polak v Mariboru nadaljevala izredni študij na Višji zdravstveni šoli v Ljubljani. Leta 1984 je diplomirala in si pridobila strokovni naziv višja medicinska sestra. Poklic medicinske sestre ji je v letih odraščanja približala njena mama ob vsakodnevnih obiskih v splošni ambulanti v domačem kraju. Na Oddelku endoskopije takratne Splošne bolnišnice Maribor je sprejemala številne izzive, med drugim je prevzela tudi vlogo vodje omenjenega oddelka. Nadaljevala je začrtano pot in prenašala znanje, izkušnje, strokovnost ter vzpostavljala dobre medsebojne odnose med zaposlenimi, kar je še kako pomembno za izvajanje kakovostne zdravstvene nege in dober timski duh. Brez dobrega tima ni dobrih rezultatov, česar se Brigita zelo dobro zaveda. Medicinska sestra v endoskopiji se vključuje v delo celotnega zdravstvenega tima, je povezujoč člen med zdravnikom, pacientom in zdravstveno nego.

Leta 1989 je bila pobudnica za ustanovitev Sekcije medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v endoskopiji. Vse od ustanovitve je bila aktivna članica; najprej v vlogi tajnice, kasneje kot članica izvršnega odbora sekcije, predavateljica, moderatorka, organizatorka in v sekciji je še danes tako aktivna. Svoje strokovno znanje nadgrajuje tudi z izobraževanjem v tujini.

Spremembe v izobraževanju medicinskih sester, zahteve okolja in želja po nadaljnjem pridobivanju in nadgrajevanju svojega znanja so jo pripeljale do odločitve, da nadaljuje študij na Visoki zdravstveni šoli v Mariboru, kjer je leta 2006 diplomirala po študijskem programu Zdravstvena nega in si pridobila naziv diplomirana medicinska sestra.

S številnimi predavanji s področja zdravstvene nege v gastrointestinalni endoskopiji si je ustvarila široko bibliografijo in bila vabljena predavateljica tudi v drugih sekcijah. Njej zelo ljubo področje predstavlja komunikacija in etika v zdravstveni negi. Iz njenih predavanj je bilo vedno ne samo slišati, ampak tudi čutiti toplino in profesionalno skrb, ki so je deležni njeni pacienti. Odlikuje jo pošten in neposreden odnos do sodelavcev.

Pri svojem delu je kritična in natančna, in ker se vseskozi dodatno izobražuje, lahko trdimo, da je vrhunska profesionalka na svojem področju. S svojim zgledom spodbuja sodelavce k pridobivanju novih znanj in aktivnemu sodelovanju. Svoje delo opravlja odgovorno in vestno ter v skladu s strokovnimi standardi in smernicami zdravstvene nege. Znanje in izkušnje pa nesebično prenaša na dijake in študente, ki jo ocenjujejo kot odlično mentorico.

Posluh za paciente in sodelavce, strokovno znanje, odgovornost, dobra organizacija, profesionalna komunikacija, srčnost, toplina in tudi kolegialnost – to so vrline diplomirane medicinske sestre Brigite Hekič.

Predlagatelji: sodelavci Oddelka za gastroenterologijo Klinike za interno medicino UKC Maribor, člani kolegija Strokovnih vodij zdravstvene nege Klinike za interno medicino UKC Maribor, Služba zdravstvene nege, Strokovni svet za zdravstveno nego UKC Maribor, člani Izvršnega odbora sekcije v endoskopiji

Svetlana Šarenac

se je leta 1974 zaposlila na Oddelku za otroške bolezni Splošne bolnišnice Maribor. Njena predanost strokovnemu področju pediatrične zdravstvene nege in želja po pridobivanju novih strokovnih znanj sta odločilno vplivala na njeno nadaljnjo poklicno pot. Po diplomi Višje šole za zdravstvene delavce v Ljubljani je bila leta 1984 prerazporejena na delovno mesto višje medicinske sestre. Pri svojem delu se je posebno posvečala področju prehrane in leta 1987 prevzela vodenje priprave hrane za dojenčke in male otroke. Uspešno delo na področju prehrane jo je leta 1991 pripeljalo na delovno mesto dietetičarke bolnišnice. Področju klinične dietetike se je zapisala nadvse strokovno in zavzeto, zato je leta 1996 prevzela dela in naloge glavne dietetičarke bolnišnice.

Svetlana Šarenac

Svetlano Šarenac odlikujejo izjemne osebnostne lastnosti, predvsem strokovnost, natančnost in neizmeren čut za soljudi. Njeno več kot 35-letno življenjsko in strokovno delo je nedvomno zaznamovala nenehna skrb za paciente, njihove svojce, sodelavce in zagovorništvo humanizacije v praksi zdravstvene nege. V poklicni karieri Svetlane Šarenac se odraža koncept vseživljenjskega učenja in napredovanja na različnih delovnih mestih. Znanje in klinične izkušnje iz zdravstvene nege je uspešno nadgradila z znanji klinične dietetike. Delovala je v različnih kliničnih okoljih in tako pridobivala nove strokovne izkušnje, ki jih je delila z zaposlenimi v zdravstveni in babiški negi ter uspešno sodelovala tudi z drugimi poklicnimi skupinami. Svoje znanje je uspešno prenašala tudi na dijake, študente in zaposlene, saj je bila ves čas svojega poklicnega delovanja mentorica številnim, tudi novozaposlenim in drugim sodelavcem v timu. Na svoji poklicni poti je v ospredje vselej postavljala potrebe pacientov, zato je pripravila številne strokovne in organizacijske dokumente ter tako postavila tudi sistemske temelje klinične dietetike v Univerzitetnem kliničnem centru Maribor.

Obseg njenega zdravstveno-vzgojnega dela s pacienti in njihovimi svojci ter širšo družbo je izjemen. O tem pričajo številni zdravstveno-vzgojni materiali, s pomočjo katerih se UKC Maribor aktivno vključuje v promocijo zdravja, osveščanje ljudi o pomenu zdrave, varovalne prehrane in prehrane v času bolezni ter okrevanja ter številni strokovni prispevki, objavljeni v domači in tuji strokovni literaturi.

Bila je pobudnica ustanovitve Skupine za zdravstveno-vzgojno delo z otroki s prekomerno telesno težo v UKC Maribor, ki jo je dolga leta tudi sama vodila.

S svojim strokovnim delovanjem je aktivno podpirala razvoj klinične dietetike v širšem slovenskem prostoru, kjer je sodelovala na številnih izobraževanjih in delovala v različnih delovnih skupinah in s strokovnimi združenji.

S številnimi strokovnimi prispevki je aktivno sodelovala v Strokovnem združenju nutricionistov in dietetikov Slovenije. Svoj prosti čas je namenjala tudi delu v Društvu živilskih prehranskih strokovnih delavcev, kjer je bila članica Upravnega odbora društva. Na Fakulteti za zdravstvene vede v Mariboru je bila izvoljena v naziv asistentka za predmetno področje »Klinična dietetika«.

Še naprej ostaja aktivna članica Društva medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Maribor. Svoje delo je opravljala strokovno in profesionalno, z veliko mero energije, veselja in tudi pravo mero humorja.

V imenu zdravstvene nege in UKC Maribor se Svetlani Šarenac zahvaljujemo za njeno ustvarjalno delo in njen prispevek k razvoju klinične dietetike. Hvala tudi za to, da smo bili dobri sodelavci.

foto: p.j.
Svečana slovesnost

Predlagatelji: Sodelavci Službe zdravstvene nege in člani Strokovnega sveta za zdravstveno nego Univerzitetnega kliničnega centra Maribor

Iskreno Vam čestitamo, ponosni smo, da ste naše kolegice in kolegi!

Bilo nam je lepo. Pokazali smo, da cenimo, kar imamo! To ste, spoštovane kolegice in kolegi, izrazili s svojo prisotnostjo in neprecenljivo stanovsko pripadnostjo! Hvala, ker ostajate zavezani svojemu osebnemu in strokovnemu razvoju ter ponosno pripadni svoji poklicni skupini, ne le za osebno dobro, temveč za uresničitev strokovnih prizadevanj, ki jih razvijamo že desetletja – za ljudi, ki jim namenjamo strokovno skrb in generacije stanovskih kolegic in kolegov, ki prihajajo!

Oddelek za pljučne bolezni ob nedavni naravni nesreči

Avtor: Simona Križ
Foto: Simona Križ

Usodni vremenski preplet dežja in snega je v začetku februarja ukleščil Slovenijo v led in žled. Številni predeli Slovenije so ostali brez elektrike, oviran je bil tudi promet. S posledicami redke vremenske situacije smo se spopadali tudi na našem oddelku. Oddelek za pljučne bolezni je od matične ustanove UKC Maribor oddaljen slabe pol ure vožnje, nahaja se namreč na Slivniškem Pohorju na 735 metrih nadmorske višine.

Že v nedeljo, 2. februarja 2014, smo ostali brez električne energije. Oddelek ima lastni agregat, s katerim smo si pomagali v naslednjih dneh, dokler niso dokončno popravili daljnovodov na Pohorju. Vendar pa je agregat zastarel in kmalu so se pokazale številne pomanjkljivosti naprave – potrebno ga je ročno zagnati, ima prešibko moč in zelo hitro troši gorivo. Tako je bila električna energija na voljo le v nekaterih prostorih oddelka, dvigala, aparature v laboratoriju, rentgenski aparat in aparature v bronhoskopirnici pa niso delovali. Kmalu za tem, ko je oddelek ostal brez elektrike, je bila prekinjena še telefonska povezava ter povezava z bolnišničnim računalniškim sistemom. V takšnih razmerah je bilo bolnikom zelo težko zagotoviti ustrezno zdravstveno oskrbo. Osebje oddelka se je požrtvovalno soočilo z izrednimi razmerami, ki so zavladale na oddelku. Ker je oddelčna kuhinja v pritličju, so delavci kuhinje in medicinske sestre v naslednjih dneh vso hrano, krožnike in jedilni pribor po stopnicah nosili v bolniške sobe v prvem in drugem nadstropju. Namesto nedelujočih službenih telefonov smo uporabljali lastne mobilne telefone. Zaradi izpadov električne energije in zastarelosti so se pokvarili tudi zvonci v bolniških sobah, kar smo poskusili rešiti s povečanim številom medicinskih sester v vsaki izmeni. Zaradi velike količine snega na terasi, ki se je pričel taliti, je pričelo zamakati še v eni od sob v drugem nadstropju.

Že naslednji dan smo se le stežka prebili do oddelka, saj je bila cesta iz Hoč proti oddelku polna podrtih in polomljenih dreves.

Zamakanje stropa pod teraso

Žled na drevesih pred Oddelkom za pljučne bolezni UKC Maribor na Pohorju

O razmerah na oddelku smo obvestili vodstvo bolnišnice in zaprosili za ustrezno pomoč. Oddelčni vzdrževalec je v torek le dobil potrebno okrepitev iz bolnišnične službe za vzdrževanje in skupaj so skrbeli za nemoteno delovanje agregata. Pričeli so s čiščenjem snega in ledenih sveč s strehe in tako preprečili zamakanje v zgornjem nadstropju. Prehodno smo bolnike, ki bi potrebovali zdravljenje na našem oddelku, preusmerili na druge oddelke bolnišnice.

Otoplitev je sčasoma prinesla olajšanje celi Sloveniji in tudi razmere na našem oddelku so se normalizirale. Ta naravna nesreča nas je ponovno opozorila na številne pomanjkljivosti, ki jih prinaša dislociranost našega oddelka, pokazala pa se je tudi velika pripravljenost osebja oddelka, da bi kljub številnim težavam bolnikom zagotovili kar najboljšo oskrbo. Hkrati se želimo zahvaliti vsem oddelkom in službam, ki so se odzvali našim prošnjam in nam v stiski priskočili na pomoč.

Božični koncert v cerkvi Svete Magdalene

Božični koncert za bolnike

Avtorici: Anemari Smonkar in Ksenija Pirš s sopevkami pevskega zbora DMSBZT Maribor
Foto: Jože Pristovnik

19. decembra je pevski zbor Društva medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Maribor v bolnišnični kapeli Antona Martina Slomška priredil božični koncert za bolnike in njihove svojce. Z izbranimi pesmimi in lepo klavirsko spremljavo smo nastopajoči želeli svojo zgodbo deliti z bolniki, ki praznikov niso preživeli v krogu svojih najdražjih. Skozi melodije prazničnih pesmi smo pripovedovali zgodbo o času, ko se ustavimo, pogledamo okrog sebe, predse in se ozremo nazaj. V tem božično-novoletnem času se veliko sprašujemo, mogoče tudi malo bolj prisluhnemo drug drugemu. Samo tako lahko opazimo nekaj ali nekoga, ki ga v hitrem tempu in vsakdanji naglici ne bi zaznali. Samo tako lahko zaslišimo njegov veseli glas, ki lahko prispe do nas. Ko mu prisluhnemo, se zaiskrijo oči, srce pa objame prijetna toplina. Lepo je deliti lepe stvari.

Dogodek smo sklenili z najlepšo božično pesmijo Sveto nočjo, ki smo jo zapeli skupaj z bolniki in vsemi navzočimi. Bilo je posebno doživetje – čutiti je bilo ganjenost, skoraj čarobno povezanost in naklonjenost, ki jo premalokrat namenjamo drug drugemu.

Članice pevskega zbora Društva medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Maribor cenimo to priložnost, da smo lahko prvi božični koncert za bolnike pripravile v pre-čudoviti bolnišnični kapeli, za kar se iskreno zahvaljuje-jo vodstvu Univerzitetnega kliničnega centra Maribor in vsem tehničnim službam, ki so nam pomagali pri ureditvi bolnišnične kapele. Bolniškemu duhovniku patru Marjanu Kranjcu se zahvaljujemo, da je tako velikodušno podprl našo zamisel in nam pomagal pri realizaciji božičnega koncerta. Prisrčno zahvalo bi namenile prostovoljcem Srednje zdravstvene in kozmetične šole ter Fakultete za zdravstvene vede, ki so poskrbeli za spremstvo bolnikov.

V nedeljo, 22. decembra, so zaposleni v zdravstveni in babiški negi nadaljevali s svojo božično zgodbo v cerkvi Svete Magdalene, kjer so gostili tudi vokalno instrumentalni trio Galji.

Nedeljskega koncerta so se udeležili mnogi sodelavci, prijatelji, znanci in najožji družinski člani.

Lepšega prazničnega nedeljskega popoldneva si ne bi mogli zamisliti: ozračje posebnega ambienta, božično drevo, jasli, ki pripovedujejo zgodbo o rojstvu novega, glas, ki je napolnil prostran prostor, odmev, ki je lasten le v cerkvenem okolju, čudovit, v svoji popolnosti...

Anemari Smonkar in Ksenija Pirš s sopevkami pevskega zbora DMSBZT Maribor

Otroci skupaj s študenti pred okrašenim božičnim drevesom

Študenti pričarali praznično vzdušje otrokom na Kliniki za pediatrijo

Avtor: Š. P.

Na Kliniki za pediatrijo UKC Maribor so predstavniki Študentske organizacije Univerze v Mariboru (ŠOUM) in Kluba študentskih in dijaških družin Maribor (KŠDDM) tudi letos pričarali božično vzdušje otrokom, ki so te praznične čase preživeli v bolnišnici. Malim bolnikom so predali izdelke in darila, ki so jih pripravljali v dobrodelni ustvarjalni delavnici, skupaj z njimi okrasili božično drevo in jim s prijetnim druženjem skušali pričarati čim bolj praznično vzdušje.

Koordinatorica projekta ter podsekretarka na Oddelku za socialna in zdravstvena vprašanja ŠOUM Mateja Lašič je o dobrodelni akciji povedala: »V tem prazničnem času, ko smo sicer vsi navdahnjeni z energijo, pričakovanji ter večjim upanjem, je veliko takih, ki zaradi različnih okoliščin ne morejo preživeti teh prazničnih dni, kot bi si sami želeli. Med njimi so tudi otroci, ki bodo praznike preživeli v bolnišnici. Zato smo zanje želeli storiti nekaj dobrega in jim skušali vsaj nekoliko pričarati praznični duh. Pomagali smo jim pri okrasitvi božičnega drevesca, jim razdelili darila in z druženjem pričarali praznično vzdušje«.

Otroci izdelovali božične okraske – maskota ŠOUMKO v ozadju

Klinika za pediatrijo prejela donacije za novi ultrazvočni aparat

Avtor: Š. P.
Foto: Dejan Vrtačnik

V minulem letu so Kliniki za pediatrijo UKC Maribor pri nakupu ultrazvočnega (UZ) aparata na pomoč priskočili kar trije donatorji s svojimi zbranimi sredstvi. Mercator, Večer in podjetje Starkom so vsak na svoj način skupaj zbrali več kot 11.500 EUR za nakup nujno potrebnega UZ aparata za potrebe Klinike za pediatrijo.

Klinika za pediatrijo si poleg strokovnosti, ki na kliniki dosega visoko raven, prizadeva ustvarjati primerne pogoje za bivanje pacientov v času njihovega zdravljenja. Žal pa se marsikatera želja po izboljšavi zaradi pomanjkanja finančnih sredstev ne uresniči. O težki situaciji predstojnica Klinike za pediatrijo UKC Maribor, izr. prof. dr. Nataše Marčun Varda, dr. med. pravi: »V takšnih situacijah smo zelo veseli kakršnekoli pomoči, ki pripomore k boljši zdravstveni oskrbi naših pacientov. Tako so nam konec leta 2013 priskočili na pomoč Večer, Mercator in podjetje Starkom z donacijami v skupni vrednosti več kot 11.500 EUR za nabavo nujno potrebnega prenosnega ultrazvočnega (UZ) aparata, na katerem bi lahko delali specialisti različnih strok«. Pojasnila je, da ima trenutno klinika le en stacionarni UZ aparat, na katerem v dopoldanskem času dela pediatrični radiolog in en aparat, ki je stacioniran na Enoti za intenzivno nego in terapijo. Z dodatnim aparatom bi lahko opravili več preiskav, zlasti v času, ko je prvi stacionarni aparat zaseden.

Mercator že vrsto let donira zdravstvu, vedno znova pa poišče možnosti, da prispeva za potrebe zdravljenja najmlajših bolnikov. Tako je ob koncu preteklega leta Kliniki za pediatrijo UKC Maribor prispeval kar 5000 EUR za nakup UZ aparata. Mojca Avšič, izvršna direktorica marketinga in razvoja v Mercatorju, ki je donacijo simbolično predala je ob tem poudarila, da je treba vedno znova stopiti skupaj za pomoč pri potrebah bolnišnic, še posebej ko gre za otroke.

Akciji zbiranja denarja za UZ aparat se je pridružila tudi medijska hiša Večer, ki je v okviru svoje akcije Stopimo skupaj! s pomočjo Večerovih bralcev štiri mesece zbirala donacijska sredstva. Večer je mariborski Kliniki za pediatrijo doniral cca. 5000 EUR, to je 10 % prihodkov, pridobljenih s promocijsko prodajo časnika in revij pri Večerovem vozičku. »Po uspešno zaključeni poletni akciji, ko smo del zbranih prihodkov od ulične prodaje nakazali Zvezi prijateljev mladine Maribor za nakup šolskih potrebščin za otroke, smo se jeseni odločili, da pomagamo mariborski Kliniki za pediatrijo. Veseli nas, da nam je s pomočjo naših bralcev uspelo zbrati skoraj petino celotnega zneska, potrebnega za nakup prenosnega UZ-aparata za preglede otrok,« je povedal Mitja Blagajac, vodja marketinga pri Večeru.

Ob tej veliki humanitarni akciji se predstojnica Klinike za pediatrijo v imenu osebja in otrok iz srca zahvaljuje donatorjem za zbrana sredstva in ob tem poziva: »Za nakup nujno potrebne aparature, ki stane okoli 25.000 evrov, potrebujemo še kar nekaj sredstev, zato bomo kakršnekoli akcije in pomoči izjemno veseli«.

Simbolna predaja donacijskega čeka (od leve proti desni): Nataša Marčun Varda, Mojca Avšič, Gregor Pivec

V spomin – prim. Zlatko Kurelac, dr. med., specialist oftalmolog (1930 - 2014)

Avtorica: Dušica Pahor

V začetku februarja tega leta nas je pretresla vest, da se je za vedno poslovil prim. Zlatko Kurelac, dr. med, specialist oftalmolog.

Rodil se je leta 1930 v Zagrebu. Po končani osnovni in srednji šoli se je vpisal na Medicinsko fakulteto Univerze v Zagrebu in jo uspešno končal. Leta 1964 se je zaposlil na Oddelku za očesne bolezni v Splošni bolnišnici Maribor. Od takrat dalje je bil ves čas zaposlen na Oddelku za očesne bolezni, kjer je vse do svoje upokojitve deloval kot zdravnik specialist oftalmolog. Prim. Kurelac je bil vsestranski oftalmolog. Njegovo znanje je bilo izjemno široko. Posebej se je ukvarjal z zdravljenjem povišanega očesnega pritiska ali glavkoma in s preiskavami vidnega polja. Dolga leta je bil vodja Kabineta za glavkom in Kabineta za perimetrijo. Pod njegovim vodstvom se je ta dejavnost na oddelku močno razvila. Aktivno je sodeloval na številnih domačih in mednarodnih srečanjih in prenašal pridobljeno znanje v našo bolnišnico, na naš oddelek. Njegova zasluga je, da smo na oddelku že zelo zgodaj začeli s sodobnimi metodami zdravljenja glavkomske bolezni, vključno s klasičnim operativnim in takrat sodobnim laserskim zdravljenjem. Prim. Kurelac je bil odličen učitelj mlajših generacij in kot takega se ga bomo zmeraj radi spominjali.

Poleg najožjih domačih je bila njegova največja ljubezen tudi ljubezen do konjev. Izjemno rad je jezdil in ta šport ohranil vse do visoke starosti. Zelo rad je potoval in to še v tistih časih, ko to ni bilo tako enostavno. Na koncu večernih strokovnih sestankov nam je pogosto pripovedoval o svojih potovanjih. Bil je izredno razgledan, imel je širok pogled na svet in bil je odličen sogovornik. Spoštovali smo ga kot človeka in kot sodelavca. Včasih se sprašujem, ali smo mi, kot naslednja generacija, mlajšim kolegom dali toliko, kakor je to dala generacija prim. Kurelca. Njegova navdušenost do novih spoznanj je bila nalezljiva. Malodušnosti ni poznal.

Vse do upokojitve leta 1995, je sledil najnovejšim dogajanjem v stroki. Z oddelkom je ostal povezan dokler mu je zdravje to še dopuščalo. Toda čas je neizprosen. Prišla so leta bolezni, odvisnosti od najbližjih. Imel je srečo, saj mu je hčerka vedno stala ob strani.

Spoštovanega kolega in učitelja se bomo zmeraj radi spominjali. Naj počiva v miru!

Ultima hora latet – zadnja ura je skrivnost.

Prof. dr. Dušica Pahor, dr. med.
Predstojnica Oddelka za očesne bolezni UKC Maribor

prim. Zlatko Kurelac, dr. med

In Memoriam – profesor dr. Viljem Brumec, dr. med.

Avtorici: Silva Vuga in Majda Pajnkihar

Profesor Viljem Brumec je s svojim ustvarjalnim doprinosom odločujoče prispeval h kasnejši ustanovitvi Fakultete za zdravstvene vede. Kronološko gledano je bil sorazmerno kratek čas dekan sprva višje in za tem visoke zdravstvene šole –od 1993 do 1997. Za profesijo zdravstvene nege pomeni ta doba epoho, v kateri je bil zaslužni profesor nosilec preboja tradicionalnih ovir razvoja izobraževalne in raziskovalne piramide zdravstvene nege ter njene umestitve med zdravstvene vede. Oblikoval je skupino sodelavcev, ki so mu po svoji usposobljenosti, volji, moči in hotenju zmogli slediti v inovativnem in turbulentnem procesu graditve temeljev ugledne vzgojnoizobraževalne ustanove, katere filozofija, vizija in strategija so bile začrtane jasno, da bi njihova konstrukcija vzdržala kasnejše nadgradnje. V tem zagonskem obdobju je razvoj pripeljal do projektiranja modela in predloga za odobritev fakultetne stopnje izobraževanja za zdravstveno nego. Projekt je bil brez ovir odobren vse do ministrske komisije. Ko bi bili tedaj – tudi medicinski predstavniki te komisije – zmogli razumeti predstavljeni moderni projekt, ki je slonel na kadrovski pomoči mednarodno priznanih profesorjev zdravstvene nege, bi bila zdravstvena nega dobila zapoznelo fakultetno izobraževanje 10 let prej, kot ga je. Njegovo razočaranje je bilo tedaj, vključno z našim, veliko, ker je izjemno razumel, kakšna zavora je bila znova postavljena zakasnelemu in prepotrebnemu izobraževalnemu razvoju za zdravstveno nego. Razumel je zato, ker se je tako brez zadržkov in prepričano poglabljal v spoznavanje nepogrešljivega in najobsežnejšega zdravstvenega segmenta, ki mora slediti napredku časa, kar ga je, tudi v tem pogledu, uvrščalo med izjemne zdravnike.

V obdobju, ki nas je združevalo in srkalo naša strokovna razdajanja, so se v tkivo našega povezovanja vpletale tudi naše osebnostne poteze in pristopi – tudi dekanovi. Obe njegovi prodekanici sta imeli pri tem občutenju zagotovo dragoceno prednost, kar dokazujejo njuni spomini. Dragoceno zato, ker je bil predvsem naš veliki učitelj, ki je na nevsiljiv in na videz neopazen način učil nas, učitelje. Istočasno pa je dajal možnosti za sproščanje naših ustvarjalnih potencialov. Bil je velik pedagog.

Vrata dekana so bila vedno odprta za potrebe in pravice študentov. Pričakoval je in vedno poudarjal, da je študente potrebno obravnavati kot odrasle. Pri tem je zadeval

profesor dr. Viljem Brumec, dr. med.

ob stališča katedre za zdravstveno nego, da študenti pri 18 letih še niso osebnostno dovolj profilirani, kar zahteva prisotnost specifičnega vzgojnega vidika za potrebe delovanja v zdravstveni negi. Njegova beseda je namreč znala biti tudi nepremagljiva. Dopuščal je argumentirane ugovore, a bilo je vselej jasno, do kod avtoriteta tega velikega moža s karizmo to dopušča.

Spoštoval je stališča katedre za zdravstveno nego, ki je v njegovem času predstavljala asociacijo vseh strokovno pomembnih in odločujočih faktorjev za zdravstveno nego. Poslušal je njene navedbe in razlage ter se vanje poglabljal, kajti bil je človek duhovne širine. Etika in estetika sta bila njegova velika življenjska postulata. V okviru tega je bil odprt za moderne, nove izzive in pridobitve sodobnega časa. Akademizacija zdravstvene nege je bila nov izziv in dekan je bil nanjo naravnan. Na tej poti je bil naš timski voditelj.

Tim dekana je razvijal tisto svojstvenost in kategorijo zdravstvene nege v izobraževalnem in vzgojnem procesu, ki še danes zlasti znotraj predvidene zdravstvene reforme predstavlja imperativ v sodobnem zdravstvu, to je kvaliteto področja delovanja in obravnave človeka oz. pacienta. S tem je bil vzgojnoizobraževalni proces usmerjen k bistvu, k vlogi zdravstvene nege, kako jo razumeti, kako jo zagotavljati ljudem oz. pacientom in kako zdravstveno nego integrirati v najširši zdravstveni tim. Ta širši pogled na vlogo zdravstvene nege v zdravstvenem timu je bilo vodilo dekana v njegovem timu.

V odnosu dekana do teh globalnih vprašanj je prihajala do veljave njegova lastnost perfekcionista. Apriorno je nasprotoval surogatom in sprenevedanjem vseh vrst, bližnjicam pri zagotavljanju doslednosti, poštenosti in dolžnosti. A znal je biti tudi galanten in pozoren gospod ter izdatno pohvaliti požrtvovalnost in kvaliteto.

Kljub veliki predanosti vodenju pomembne institucije ga je izven tega zaposlovala in zapolnjevala pripadnost historičnemu področju raziskovanja. Slišali smo, kako iskane so bile njegove tovrstne izkušnje in s svojo zgodovinsko knjigo je zapustil dragoceno zapuščino. Mesto med učitelji medicinske fakultete pa mu je preprosto pripadalo. Z veseljem je ob priložnostih pripovedoval o zgodovinskih spoznanjih in historičnem raziskovanju. Uspelo mu je, da nas je cepil s tem veseljem. Rezultat njegovega vpliva je, da pri Zbornici zdravstvene in babiške nege Slovenije že nekaj let deluje delovna skupina za historično raziskovanje na področju zdravstvene in babiške nege.

Seveda so bili tudi trenutki sproščenega druženja, ko se je dekan z nami poveselil in nasmejal in ni imel zavor, da si ne bi prižgal cigare. Ob takih trenutkih smo spoznavali njegovo veliko ljubezen do narave, njegovo občudovanje umetnosti, zlasti glasbe. Ni mu bilo težko sesti v avto in se odpeljati občudovat edinstveno velikonočnico na Boč.

Danes se na tem mestu dekanu in zaslužnemu profesorju dr. Viljemu Brumcu ne posvečamo samo zato, ker je bila tukaj njegova zadnja postaja službovanja, saj je bil ustvarjalen še po tem, praktično do konca svojega življenja. Ne, čast imamo, da se mu tukaj in sedaj posvečamo predvsem zato, ker nam je daroval tako velik del sebe, zaradi česar ni bil le dekan naše institucije, temveč je bil in v nas ostaja NAŠ cenjeni gospod dekan. Zato smo mu posebej hvaležni in nam BO OSTAL V VEČNEM SPOMINU.

SLAVA MU!

Silva Vuga in Majda Pajnkihar
njegovi prodekanici na VZŠ

Nekrolog – profesor dr. Viljem Brumec (1925–2014)

Avtor: Elko Borko

15. januarja se je množica sodelavcev, prijateljev in drugih Mariborčanov na Limbuškem pokopališču poslovila od zaslužnega profesorja Mariborske univerze ter zdravnika prof. dr. Viljema Brumca, ki ga uvrščajo med ustanovitelje sodobnega porodništva.

Pokojni profesor se je rodil 14. februarja 1925 v Mariboru. Po osnovni šoli in gimnaziji se je leta 1946 vpisal na Medicinsko fakulteto v Zagrebu, kjer je 1953. leta končal študij medicine. Nato je stažiral v splošni bolnišnici v Vipavi, Mariboru in Lenartu. Od leta 1957 do 1959 je bil zdravnik sekundarij na kirurškem oddelku bolnišnice v Črni na Koroškem, po strokovnem izpitu v Ljubljani pa je pričel s specializacijo iz ginekologije in porodništva v mariborski splošni bolnišnici, ki jo je zaključil s specialističnim izpitom na Ginekološki kliniki v Ljubljani leta 1962. Sledilo je skoraj desetletno obdobje dela in ustvarjanja na porodniškem oddelku mariborske bolnišnice. Kmalu je postal vodilni slovenski in jugoslovanski strokovnjak, ki je klasično porodništvo razvil in dvignil na višji strokovni nivo, ki ga danes predstavlja perinatologija. Že 1966. leta je kot prvi v bivši Jugoslaviji uvedel metodo ugotavljanja stanja ploda med porodom z mikroanalizo fetalne krvi, začel je s predporodnim ugotavljanjem Rhesus hemolitične bolezni in 1968. leta je v sodelovanju z dr. Veingerlom prvi v Jugoslaviji uspešno opravil intrauterino fetalno transfuzijo

pri obolelem plodu. Po njegovi zaslugi se je že leta 1969 začela sistematična profilaksa tega obolenja. Na področju neonatologije je s sodelavci izdelal postopke za reanimacijo prizadetih novorojenčkov ob porodu. Nikakor pa ne pozabiti njegovega prispevka pri uvedbi ultrazvočne diagnostike v ginekologiji in porodništvu, saj je bil soustvarjalec tega novega diagnostičnega pomagala, ki se je razvilo prav v Mariboru.

Zaradi omenjenih strokovnih dosežkov je prof. dr. Viljem Brumec postal znan in cenjen strokovnjak na širšem področju bivše Jugoslavije. Kot široko razgledani zdravstveni delavec, pedagog in organizator je pritegnil številne sodelavce in tako okrog sebe zbral prodorno raziskovalno ekipo, ki je s svojimi izsledki in objavami obogatila takratno medicinsko znanost, mariborska bolnišnica pa je postala vodilni perinatološki center – ne samo za Slovenijo, temveč tudi za področje cele bivše Jugoslavije. Omenjeni sloves je potrdila monografija iz leta 1971 z naslovom Mikroanalize fetalne krvi in novejši postopki v porodništvu. Med sodelavci Viljema Brumca, s katerimi je v tistem obdobju sodeloval, moramo omeniti Edvarda Glaserja, Igorja Japlja, Nika Jesenovca in Antona Vajngerla. Že v naslednjem letu je publikacija izšla še v srbohrvaškem prevodu in je več kot dvajset let služila kot osnovni učbenik moderne perinatologije, ki se je uporabljal na celem področju bivše Jugoslavije. Skupaj z Asimom Kurjakom sta leta 1977 uredila in v Zagrebu izdala učbenik Perinatalne medicine.

Leta 1971 je prof. dr. Viljem Brumec zapustil porodniški oddelek naše bolnišnice in se odzval vabilu ter izzivu akademske kariere. Na Pedagoški akademiji v Mariboru se je zaposlil kot predavatelj za anatomijo in fiziologijo. Tudi na tem delovnem mestu se je uveljavil; bil je dekan akademije v dveh mandatih, uspešno je sodeloval pri preobrazbi ustanove, ki je leta 1986 prerasla v Pedagoško fakulteto Univerze v Mariboru. Bil je njen prodekan za raziskovalno in umetniško dejavnost ter ustanovitelj in dolgoletni predstojnik Raziskovalnega inštituta ter glavni urednik Znanstvene revije, ki jo je ustanovila in izdajala Pedagoška fakulteta. Napisal in izdal je univerzitetni učbenik Funkcionalna anatomija človeka. Zaradi svojih strokovnih dosežkov in pedagoških sposobnosti je bil takoj po doktoratu na Zagrebški univerzi že leta 1973 na Medicinski fakulteti Univerze v Ljubljani imenovan za docenta, pet let kasneje pa za izrednega profesorja iz ginekologije in porodništva. Na Pedagoški akademiji v Mariboru je že 1981. leta postal redni profesor za anatomijo in fiziologijo človeka, novembra 1986 pa je bil izvoljen za rednega profesorja na Pedagoški fakulteti Univerze v Mariboru. Junija 1989 se je začasno upokojil, vendar je že štiri leta zatem začel s tretjim uspešnim obdobjem svojega strokovnega in pedagoškega poslanstva. Leta 1993 je Državni zbor Republike Slovenije s posebnim zakonom ustanovil Višjo zdravstveno šolo v Mariboru, katere prvi dekan je postal prof. dr. Viljem Brumec. Višja zdravstvena šola je bila tudi po njegovi zaslugi z odlokom o preoblikovanju Univerze v Mariboru leta 1994 prevedena v Visoko zdravstveno šolo. V tem obdobju je svoje strokovno znanje vlagal v razvoj pedagoškega procesa, v razvoj raziskovalnih dejavnosti, sodeloval je pri vključitvi ustanove v mednarodne raziskave in širitvi mednarodnega sodelovanja s sorodnimi ustanovami. Svoji naslednici prof. Dušici Mičetić Turk je zapustil dobro organizirano in strokovno uveljavljeno zdravstveno ustanovo, ki danes nosi naziv Fakulteta za zdravstvene vede.

Profesor Brumec sodi tudi med pobudnike za ustanovitev Medicinske fakultete v Mariboru. Prvi rektor UM prof. dr. Vladimir Bračič ga je v začetku leta 1976 imenoval za predsednika posebne delovne skupine z nalogo, da pripravi poročilo o možnostih medicinskega študija na mariborski univerzi. Po daljšem usklajevanju so 4. novembra 1977 v sindikalni dvorani SBM svečano podpisali samoupravni sporazum o temeljih medsebojnega sodelovanja med Medicinsko fakulteto v Ljubljani, Splošno bolnišnico Maribor, Zdravstvenim domom Maribor ter Zavodom za zdravstveno varstvo Maribor – s tem je mariborska bolnišnica postala učna bolnišnica Medicinske fakultete v Ljubljani. To imenovanje predstavlja enega od pomembnih poskusov, da bi že takrat v Mariboru ustanovili Medicinsko fakulteto.

Za svoje dolgoletno bogato strokovno in pedagoško delovanje je prejel številna priznanja in odlikovanja. Najljubše mu je bilo priznanje Senata Univerze v Mariboru, ki mu je leta 1997 podelil naslov zaslužni profesor Univerze v Mariboru. Pri svojem delu si je nabiral moči v alpinizmu in se sproščal ob glasbeni umetnosti. Pomembno je omeniti njegovo osebno in strokovno zanimanje za probleme zgodovine medicine; leta 1968 bil med ustanovnimi člani Medikohistorične sekcije (MHS) SZD in leta 1980 med ustanovnimi člani ZDZZKS. Bil je tudi aktivni član vseh slovenskih zgodovinskih organizacij, med drugim tudi Zgodovinskega društva Fran Kovačič. Njegovo znanje s tega področja je uporabila tudi težko pričakovana nova druga slovenska Medicinska fakulteta Univerze v Mariboru, za katero se je med svojim aktivnim akademskim delom tako zavzemal, in ki ga je leta 2004 imenovala za nosilca predmeta Zgodovina medicine. S tem se je izpolnila tudi njegova želja, da prispeva k vzgoji in razvoju nove generacije slovenskih zdravnikov. Svojo pedagoško naravnanost in odgovornost do študentov je pokazal s pripravo učbenika Kratka zgodovina medicine, ki je izšla leta 2008. Učbenik je dobil številne pozitivne ocene in predstavlja primerno študijsko gradivo za nove generacije slovenskih študentov medicine. Za njegovo dolgoletno aktivno delo in članstvo v MHS SZD in njegovo raziskovanje zdravstvene kulture in celotne zgodovine medicine ga je MHS SZD nagradila z nazivom častni član MHS. Prof. Viljem Brumec je takoj po 2. svetovni vojni živel in deloval v težkih pogojih, vendar je kljub okoliščinam in življenjskim preizkušnjam uspel kot raziskovalec, zdravnik in odličen pedagog. S svojim delovanjem in uspehi si je med zdravniki UKC Maribor in osebjem Univerze v Mariboru in številnimi Mariborčani ustvaril spoštovanje, ime našega mesta pa ponesel v širši jugoslovanski prostor in si tako postavil spomenik, ki nam bo še dolgo v ponos in čast, da smo poznali in delali s profesorjem Viljemom Brumcem.

Ekipa ETD Ptuj v družbi s stokratnikoma.

V Enoti za transfuzijsko dejavnost Ptuj 100-krat darovala kri kar dva krvodajalca

Avtor: Simona Strmšek Šlamberger

V Enoti za transfuzijsko dejavnost (ETD) Ptuj je bilo 3. decembra 2013 ponovno veselo, saj sta svojo kri že stotič darovala kar dva krvodajalca, in sicer Janez Muršec in Ludvik Kokol. Ob tem humanem dogodku so ju spremljali vodja ETD Ptuj dr. Bojana Bizjak spec. transf., Simona Strmšek Šlamberger iz CTM Maribor, njuni družinski člani, predstavniki Območnega združenja Ptuj ter krajevnih organizacij Rdečega križa Destrnik in Gorišnica, od koder krvodajalca tudi prihajata.

Krvodajalec Janez Muršec iz Destrnika, ki je zasedel 20. mesto med stokratniki na ETD Ptuj, je svojo kri prvič daroval v JNA, vse ostale odvzeme beležimo v CTM Maribor, v zadnjih letih pa v Enoti za transfuzijsko dejavnost Ptuj. »Pri nas doma smo vsi krvodajalci; žena, hči in bratje. Nagovorila pa jih je mama, ki je tudi sama bila krvodajalka,« pravi Muršec in dodaja, da si življenja brez krvodajalstva sploh ne more predstavljati.

Podobno zgodbo, da ga je v duhu dobrodelnosti vzgajala njegova mama, je povedal tudi 21. stokratnik na ETD Ptuj Ludvik Kokol, ki je svojo kri prav tako daroval v JNA. Na vse druge odvzeme je redno prihajal v ETD Ptuj. Rad se spominja svojega prvega darovanja krvi. »Soseda me je zvabila na avtobus, ki je peljal nekam v mesto. Ko smo se ustavili pred bolnišnico, sem spoznal, da sem se znašel med krvodajalci. Na tri, štiri mesece me začne boleti glava in takrat že vem, da je čas za ponovni odvzem krvi,« še dodaja Ludvik Kokol.

Oba stokratnika se sedaj udeležujeta krvodajalskih akcij, ki jih organizira njihova krajevna organizacija RK.

Obema stokratnikoma še enkrat iskreno čestitamo ob njunem humanem dejanju in jima želimo veliko zdravja ter da nas bosta še naprej obiskovala na Enoti za transfuzijsko dejavnost Ptuj in darovala kri še v prihodnje.

Skupinska fotografija pred dvorcem Trakai

Nekaj vtisov z jesenskega izleta po deželah Baltika

Avtorica: Darinka Auguštiner
Fotografije: skupinska fotografija pred Ermitažem in pred dvorcem Trakai.

Po mnogih potovanjih v tople kraje so se v Sindikatu UKC Maribor odločili potnike popeljati na sever. V preteklosti smo obiskali že veliko evropskih dežel, želja številnih potnikov pa je bila obiskati še »eksotični sever«. Zmeraj smo si prizadevali, da bi željam članom ugodili, zato tudi tokrat ni bilo težko zbrati potnikov za poln avtobus.

Pred odhodom smo udeleženci potovanja brskali med številčnimi informacijami o deželah in krajih, ki jih bomo obiskali. Na pot smo se odpravili vsak s svojo predstavo o deželah, ki jih povezuje lega ob Baltiku in jih običajno opisujejo kot dežele tisočerih jezer, ravnin, ledu in rajskih poletij. Pričakovanja so bila velika, saj smo se namenili ogledati tudi Berlin, Sankt Peterburg in na poti domov še Varšavo ter Krakov.

Zavedali smo se, da bosta začetni in končni del dvanajstdnevnega potovanja utrudljiva zaradi dolge poti. Vodička Urška pa je s svojimi izkušnjami znala urediti tudi to. Tako smo se po nočni vožnji na poti do Baltika ustavili v Berlinu. Ogledom znamenitosti smo namenili nekaj ur. Zgodovina je v mestu »pustila« številne znamenitosti. Na krožnem ogledu mesta smo si večino ogledali kar z avtobusa, kasneje pa peš. Začeli smo s slavnim stadionom, ki je leta 1936 gostil poletne olimpijske igre. Sledili so ogledi Brandenburških vrat in Pariškega trga, po aveniji Pod lipami do parlamenta, Aleksandrovega trga do protestantske katedrale in do Muzeja nemške zgodovine, državne opere, Nove straže, Bebelplatz s prazno knjižnico. Skoraj na vsakem koraku smo se srečevali s pomniki na temnejšo plat nemške zgodovine v času nacizma in kasneje z delitvijo mesta z berlinskim zidom.

Temeljito »razhojeni« in očarani nad izjemno lepim Berlinom smo pot nadaljevali po ravni pokrajini severne Nemčije do pristanišča Travemunde. Pred vkrcanjem na ladjo smo prosti čas namenili ogledu prodajalne s pijačami, ki

potnikom proti Skandinaviji ponuja opojne napitke. Smešno nizke cene pijač nas niso premamile, kot se to zgodi alkohola željnim Švedom ali Dancem. Vkrcali smo se na ladjo in se urujeni predali počitku med nočno plovbo. Lagodno preživljanje celodnevne plovbe je godilo vsakomur. Uživanje v odlični hrani je trajalo nekaj ur, sledil je počitek na ležalnikih in v savni. Doživeli smo še sončni zahod za Baltskim morjem in po lagodni vožnji smo z nemško natančnostjo točno ob 8. uri pristali v Helsinkih.

Živahno morsko pristanišče Helsinki je prestolnica Finske, ki je bila ustanovljena leta 1550 kot morsko pristanišče, odtlej pa so morali pretrpeti številne požare, kugo in lakoto. Ena takih nesreč – veliki požar leta 1808 – je uničila več kot dve tretjini starega mesta. Obnova je mesto spremenila v pravo zakladnico dobre sodobne arhitekture. Velik del tega smo si tudi ogledali. Največji vtis o mestu, ki mu pravijo tudi »hči Baltika«, so naredile vladna palača, sedež univerze in protestantska katedrala Tuomiokirkko, ki je zaradi nekoliko dvignjenega položaja na trgu najprepoznavnejša stavba v Helsinkih. Snežno bela arhitekturna lepotica z modrozelenimi kupolami se veličastno blešči pod severnoevropskim zimskim soncem. Nič manj opazna ni veličastna opečna bizantinska zgradba z zlatimi kupolami in razkošno notranjščino. Sprehodili smo se po tržnici ob južnem pristanišču, kjer so živo pisane stojnice prava paša za oči, saj so založene s številnimi uporabnimi ročno izdelanimi spominki, z zelenjavo in s sadjem, z gobami in ribami. Sprehodili smo se mimo bronastega kipa morske deklice Havis Amanda, ki je zaščitno znamenje mesta in varuje tržnico, ter zavili skozi mesto in začutili njegov utrip. Novejše kulturne in druge pridobitve ter razsežnost mesta, ki se razprostira tudi po otokih daleč v morje, smo dojeli šele med vožnjo z avtobusom. Vodička nam je predstavila nekaj zgodovinskih dejstev in podatkov o naravnih in kulturnih značilnostih. Čas do meje z Rusijo je komaj zadostoval za predstavitev ene največjih držav evropske unije. Videti Helsinke v enem dnevu zagotovo ne pomeni, da si bil na Finskem. Prekrasna jesensko obarvana pokrajina ob cesti je le drobec naravne lepote, ki smo jo uspeli videti.

Za vstop v Rusijo smo se pripravljali že nekaj mesecev pred našim odhodom. Težav pri vstopu v državo ni bilo, saj so želene podatke Rusi že imeli. Na Sant Peterburg se je že spustil večer. Osvetljeno mesto s svojimi znamenitostmi se nam je že na prvi pogled prikupilo. Naslednja dva dneva sta bila namenjena ogledu drugega največjega mesta v Ruski federaciji s skoraj petimi milijoni prebivalcev. Tristoletna zgodovina mesta je izjemna. V njem je nekoč vladala družina Romanov. Mesto je največji razvoj doživelo pod okriljem Petra Velikega in ponovno pod vladavino Katarine II ter velja za enega najlepših mest na svetu. Gre namreč za pravi arhitekturni biser, pri gradnji katerega so sodelovali zahodnoevropski arhitekti in umetniki. Zaradi vrhunskih arhitekturnih dosežkov in umetnih kanalov, ki so dopolnjevali rokave Neve, je mesto dobilo vzdevek »severne Benetke«. Z besedami je nemogoče opisati številne lepo obnovljene zgradbe, ki smo si jih ogledali tudi med nočno vožnjo z ladjo. Admiraliteta, Zimski dvorec, Kazanska katedrala, samostan Aleksandra Nevskega, trdnjava svetega Petra in Pavla z istoimensko cerkvijo, kjer so pokopani ruski carji, Katedrala svetega Izaka s kupolo prekrito s 490 kilogrami zlata in katedrala Kristusovega vstajenja ali Krvava cerkev so nekatere znamenitosti.

Navdušil nas je ogled zimskega dvorca Ermitaža, muzeja, ki velja za eno največjih svetovnih zakladnic umetnosti starega in novega sveta. Za temeljiti ogled nekdanje prestolnice s carskim dvorom in številnimi carskimi rezidencami, kot sta Petrov dvorec in Carsko selo, bi potrebovali več časa kot smo ga namenili celotnemu potovanju. Prekrasna Katarinin in Aleksandrov dvorec v Carskem selu, zgrajena v ruskem baroku ter Petrov dvorec, ki ga imenujejo tudi ruski Versailless, so obdani s parki in fontanami. Po oktobrski revoluciji je družina Romanovih doživela tragično usodo in z njo tudi njihovo premoženje. Z vpisom na Unescov seznam svetovne dediščine so poskrbeli za temeljito obnovo in sedaj z vsem bliščem privabljata množice turistov.

Obisk Sant Peterburga je bil zagotovo vrhunec našega potovanja. Posebno doživetje je bil tudi ogled baletne predstave Labodje jezero v Mariinskem teatru, ki navdušuje s kristalnimi lestenci in lesketajočimi se notranjimi fasadami ter stenami, prevlečenimi s 400 kg zlata.

K presežkom, s katerimi smo se srečevali na vsakem koraku, je prispevala tudi vodička Urška s poznavanjem ruske zgodovine, povezane z družino Romanovih.

Naslednji dnevi so bili namenjeni deželam ob Baltiku. Estonija, Latvija in Litva so dežele ravnin in tisočerih jezer. Prav zaradi zelenih ravnin, velikih rek in mnogih jezer so znane tudi kot zelenomodre dežele. Na nas so naredile največji vtis ravne ceste, obdane z brezami, ki so bile tedaj ovite v čudovite jesenske barve. Žal nismo imeli sreče, da bi srečali najbolj znanega prebivalca teh krajev – losa. Nanj so nas spominjali zgolj cestni znaki. Te dežele so bile v preteklosti vedno zaželen del sveta. Vsaka od dežel, ki so osvajale to ozemlje, so pustile svoj pečat, niso pa uspele izkoreniniti njihove tradicije.

Najmanjša med baltskimi državami, Estonija, se nam je prikupila zaradi svojega glavnega mesta Talin. Mesto ima tri obraze: srednjeveško staro mesto, mesto nebotičnikov, grajeno v tipičnem betonskem stilu sovjetske arhitekture ter industrijo. Za popotnike je najzanimivejši stari del mesta. Talin ima bogato zgodovino že od 12. stoletja dalje. Ogledu znamenitosti – gotske mestne hiše, katedrala sv. Nikolaja in vzpon na zvonik cerkve sv. Olafa s prekrasnim razgledom, dominikanski muzej, staro mestno obzidje – je sledilo pohajkovanje po ozkih ulicah, trgovinicah, ki so ponujale tople spominke domače obrti. Največ jih je pristalo na glavah izletnikov, saj je bilo le nekaj stopinj nad ničlo. Pogreli smo se v pravi litvanski krčmi

s »pravo krčmarico«, ki je našim moškim dala vetra. Privoščili smo si losov golaž in še kakšo od tamkajšnjih specialitet. Seveda nismo pozabili na ogled »srednjeveškega stranišča«. Presenetljivo dobro ohranjeno staro mesto je vpisano na Unescov seznam svetovne dediščine. Letno ga obišče veliko turistov, tako da prihodek od turizma znaša 15 % estonskega BDP.

Estonščina je sorodna finščini, se pa povsem razlikuje od jezika drugih dveh baltskih republik – Latvije in Litve – ter od ruščine. Približno četrtina prebivalcev je ruskega izvora. Deželi so v zgodovini vladali številni drugi narodi: Danci, Nemci, Švedi, Poljaki in Rusi. Od leta 2004 je članica Evropske unije. Cene so visoke, posebej v trgovinicah za turiste.

Latvija ima podobno zgodovino kot Estonija. Z razpadom Sovjetske zveze je leta 1991 znova postala neodvisna država. Od leta 2004 je članica EU. Tudi pokrajina je podobna: širni gozdovi in ravnine. Več kot tretjina Latvijcev živi v glavnem mestu Riga. Kljub hudemu razdejanju med 2. svetovno vojno je ohranjen velik del starega mestnega jedra z ozkimi ulicami. Sprehodili smo se po njih, si ogledali mestno katedralo z največjimi orglami v Evropi, cerkev svetega Petra in pročelja stavb v secesijskem slogu, spomenik svobode, ki je simbol litovske neodvisnosti in je s 43 metri med najvišjimi spomeniki v Evropi. Pred najznamenitejšimi srednjeveškimi hišami, imenovanimi Trije bratje, sta nam iznajdljiva muzikanta zaigrala slovensko himno! Tudi nam je zaigralo srece, ko smo daleč od doma slišali domačo himno. In v srcu nam je ostala tudi Riga. Vodička je slikovito predstavila zanimive legende o nastanku mesta, simbolu črne mačke, čokoladi in še o čem močnejšem. Nekaj slednjega smo seveda tudi kupili. Privoščili smo si litovsko juho in se posladkali s sladicami. Dober zaključek obiska Rige, ki je v letošnjem letu ena od Evropskih prestolnic kulture.

Na poti proti Litovski prestolnici Vilna smo se ustavili ob znamenitosti, ki privablja največje število obiskovalcev. Blizu kraja Siauloai smo si ogledali Goro križev, kjer ljudje že od 19. stoletja postavljajo križe v spomin na umrle svojce. Prve križe so postavili v spomin na žrtve poljske vstaje, kasneje pa tudi za žrtve komunističnega režima Sovjetske zveze. Čeprav so jo oblasti že večkrat želele uničiti, so ljudje križe vedno znova postavili. Križi so verski simbol in simbol narodne Litovske identitete.

Kot ostale Baltske države ima tudi Litva burno zgodovino. Med drugim je bila v 14. stoletju največja država v Evropi, saj je pokrivala območje današnje Litve, Belorusije, Ukrajine, deloma Poljske ter Rusije. Je največja med baltskimi državami. Ravninska in rahlo gričevnata pokrajina je prepredena s 758 rekami in 2800 jezeri. Bila je prva, ki je se je v letu 1990 osvobodila od Sovjetske zveze.

Prestolnica Vilna je slikovito mesto ob rekah Neris in Vilnia. Staro mestno jedro je eno najbolj zanimivih v Vzhodni Evropi. Znamenita je tudi Vilnska univerza, ki je bila ustanovljena leta 1579. Vilna velja za geometrično središče Evrope in je bila v letu 2009 Evropska prestolnica kulture. Na sprehodu skozi mesto smo si ogledali katedralo sv. Stanislava in sv. Vladislava, mestno hišo, južna vrata obzidja, ki so znana zaradi slike Blagoslovljene Device Marije. Posebej zanimiva je bila cerkev svetega Petra in Pavla. Vilna je zanimivo mesto in bi bilo vredno nekaj časa nameniti pohajkovanju. Zaradi mraza žal ni bilo prave volje. Smo si pa zato na enem od trgov privoščili vroč čaj, bolj »zmrznjeni« pa so se pogreli s kuhanim vinom.

Na poti proti Poljski smo se ustavili še v simpatičnem mestecu Trakai, ki je obdano s številnimi jezeri. Na enem od otokov stoji veličasten srednjeveški dvorec. Šele po tem, ko smo ga obhodili, smo se prepričali o njegovi velikosti.

Na poti do Varšave nam je že zmanjkovalo moči in številni smo Urškino razlago o Poljski prespali. Z veseljem smo si potem ogledali mestne znamenitosti Varšave, ki je bila med drugo svetovno vojno skoraj v celoti porušena. Staro mestno jedro je lepo obnovljeno, vmes so nekatere hiše, ki so del Unescove svetovne dediščine: Kraljevi trg z gradom in Sigmundovim stolpom, Katedrala sv. Janeza, Vilanovska palača, palača Krasinski in seveda Varšavska sirena, zaščitnica mesta.

Zadnji dan pred povratkom je bil namenjen še ogledu Krakova, stare prestolnice Poljske, ki velja za najlepše mesto Poljske. Ogled gradu s kraljevo katedralo in zmajem, ki bruha ogenj pod njim, starega mestnega jedra z glavnim trgom in stare mestne hiše smo zaključili s kratkim sprehodom skozi Sukiennico. To je bila zadnja priložnost za nakup spominkov. Medtem se je na Krakov spustila noč in se nam ponudila priložnost, da doživimo nočno vzdušje mesta.

Dvanajst dni potovanja je hitro minilo. Premagali smo utrujenost in mraz ter spoznali zanimive kraje, ki so resnično vredni ogleda. Po vrnitvi domov smo imeli čas za ogled fotografij in urejanje spominov. Teh je res veliko. Vsak potnik bo zbral svoje najljubše. Moji aduti so Romanovi, Talin in vrhunska nočitev v Vilni.

Skupinska fotografija pred Ermitažem

Popotniška fotografija 2013

Pripravila: Anita Kirbiš
Fotografija: nagrajena fotografija No. 1 (avtorica Anita Kirbiš)

Sindikat UKC Maribor je v mesecu januarju organiziral že tradicionalno Srečanje izletnikov, ki so se v preteklem letu udeležili kateregakoli izleta ali popotovanja v organizaciji sindikata. Letošnjega srečanja, ki je potekalo 23. januarja v Cafe Gala, se je udeležilo zanimivo število popotnikov. Obujali so svoja doživetja, si izmenjali fotografije in sooblikovali program izletov oziroma popotovanj za leto 2014.

Sindikat je razpisal tudi fotografski natečaj za najboljše popotniške fotografije 2013. Prispelo je veliko število ovojnic z ustreznimi »gesli«. Tričlanska komisija je za »naj popotniško fotografijo« izbrala fotografijo avtorice Anite Kirbiš, ki je nastala na izletu v neznano na gradu Trakoščan.

Anita Kirbiš, članica Foto kluba Maribor, ljubiteljem fotografije ni neznana, saj se z umetniško fotografijo ukvarja zadnjih deset let. V tem času je nastalo 25 samostojnih razstav, sodelovala je na več kot 40 fotografskih natečajih doma in v tujini, kjer so sprejeli in nagradili kar nekaj njenih fotografij. Je dobitnica priznanja na mednarodni fotografski razstavi. Fotoklub Maribor ji je za vse te dosežke podelil razstavljalski naziv FZS3, bera njenih točk pa je že tolikšna, da jih bo kmalu dovolj za napredovanje v FZS2.

Drugo in tretjo nagrado je komisija namenila avtorici Olgi Kovačič, posnetki pa so nastali ob popotovanju po Baltskih deželah.

Potovanja so vedno prijetna doživetja, saj spoznavamo nove kraje, nove običaje in ljudi. Za tiste, ki pa ne morejo na pot brez fotoaparata, je to zagotovo tudi priložnost za številne fotografske izzive. V divjem tempu »organiziranega popotovanja« nastane na tisoče fotografij, med njimi pa se zagotovo najde tudi kakšna z umetniškim pridihom. Prav zato pozdravljamo idejo sindikata, da razpiše natečaj in izbere naj popotniško fotografijo.

Nagrajena fotografija Anite Kirbiš

O potovanjih v letu 2013

Avtor: Darja Pernek
Foto: Darja Pernek

Dolgoletno tradicijo uresničevanja želja članov, da na potovanjih spoznavajo nove dežele, ljudi in zanimivosti, smo nadaljevali tudi v letu 2013 in na izlete popeljali 477 potnikov. Verjamemo, da smo tako izpolnili željo tistim, ki se na potovanje sicer ne bi odpravili.

Kot vsako leto smo izpolnili željo staršev, da so na izlet popeljali tudi svoje otroke. Ob Vrbskem jezeru smo si ogledali Minimundus in na Opičjem hribu pod gradom Landskron z ogledom japonskih snežnih opic razveselili malčke.

Vesela družba, ki se vsako leto udeleži izleta v neznano, je spoznavala zanimivosti hrvaškega Medžimurja. Za zanimiv začetek smo si ogledali obnovljeni grad Trakoščan, ki je navdušil udeležence izleta. Ogled zanimivosti Varaždina in Čakovca ter spoznavanje zgodovine področja, ki meji na našo domovino, smo zaključili na imenitnem kulinaričnem potepu s pokušanjem medžimurskih dobrot na kmečkem turizmu.

Novi Sad

Jesenski del programa aktivnosti smo izpolnili z izleti v Beograd in Vojvodino ter s posebnim potovanjem po deželah Baltika. Beograd vsakič znova navduši s svojo značilno atmosfero, zgodovinskimi znamenitostmi, ljudmi in dobro hrano. Navdušenje pa z veliko mero dopolnjujejo nostalgični spomini, povezani z glasbo, na čase naše skupne domovine.

O potovanju po Baltskih deželah smo pripravili poseben potopis. Med izleti pa moramo posebej omeniti še ogled predbožičnega vzdušja v Budimpešti. Izletniki, navajeni predbožičnega razkošja v avstrijskih mestih, so bili nekoliko razočarani, vsekakor pa ni razočarala Budimpešta s svojo lepoto.

V Sindikatu UKC Maribor smo že pripravili program aktivnosti za leto 2014, kamor smo vključili kulturne in druge aktivnosti, načrtujemo tudi seminarje za člane, udeležbo na aprilskih evrodemonstracijah v Bruslju ter izlete:

- 31. maj - izlet z otroki na Dunaj
- junij - izlet v neznano;
- 14. 9.- 26. 9. - Portugalska in Španija
- 17. 10.-19. 10. - Neretva (mandarine), Medžugorje
- 13. 12. - predbožični izlet

Okvirni program aktivnosti bo objavljen, na voljo pa bo tudi pri sindikalnih zaupnikih. Članom sindikata bomo omogočili sodelovanje pri aktivnostih drugih organizatorjev. Hkrati vas vabimo, da nam zaupate svoje ideje, ki jih bomo poskusili uresničiti. Idejo ali zamisel lahko predstavite svojemu sindikalnemu zaupniku ali nas pokličite v sindikalno pisarno na telefonsko številko 2572. Z udeležbo pri aktivnostih si boste lahko povrnili del sredstev, ki jih namenjate za delovanje sindikata v obliki članarine.

Postanite aktivni člani!

Sekcija za šport in žur za ljudi s cerebrovaskularno boleznijo

Avtor: Jernej Sluga

Jernej Sluga

Pred petnajstimi leti je Jerneja Slugo v 38. letu starosti doletela možganska kap. V okviru društva bolnikov s cerebrovaskularno boleznijo (obolenja možganskih žil zaradi kapi) vodi Sekcijo za šport in žur. Šport je eden nepogrešljivih delov njegovega življenja že od otroških let. Svoj čas je igral hokej, ukvarjal pa se je tudi z drugimi športi. Samo dan preden ga je zadela kap, je bil z družino na smučanju, zvečer pa je igral hokej z veterani. Naslednji dan se mu je življenje v enem trenutku povsem spremenilo. Temu pravi »moje drugo življenje«. Rehabilitacija po možganski kapi je bila dolgotrajna in zahtevna. Jernej je na skrivaj pričakoval in upal, da se bo z vztrajnostjo vse vrnilo v stare tirnice. Počasi pa je spoznaval, da se to najbrž ne bo zgodilo. Sprejeti je moral omejitve – posledice kapi. Desna stran njegovega telesa mu slabše služi. Desne roke ne more uporabljati, srečen pa je, da mu desna noga vsaj toliko služi, da lahko hodi. Samostojnost je bila tisto, česar si je najbolj želel, čeprav je bil za pomoč vseh njegovih bližnjih in tudi strokovnjakov (na nevrološki kliniki v Ljubljani in v Soči) zelo hvaležen. Samostojnost je tista neprecenljiva vrednota, ki se je zdrav človek zelo redko zaveda.

Dejstvo, da lahko hodi, mu veliko pomeni. Vozi tudi avto z avtomatskim menjalnikom. Štiri leta je bil na bolniškem staležu, vendar je redno prihajal v podjetje Špica International.

Ves čas so se mu po glavi motale misli, kako bi se lahko vrnil nazaj v športno življenje. Da tenisa in hokeja ne more več igrati, mu je bilo jasno, a kolo je bilo vendarle preveč privlačno, da bi se mu odpovedal. Ko je videl, da s svojim starim kolesom ne bo šlo, se je s serviserjem dogovoril za prilagoditve, ki so mu omogočale, da je obdržal ravnotežje. Vztrajnost mu je pomagala, da je ves čas krepil telo.

Upoštevaje dejstvo, da se je s prilagojenim kolesom lahko začel spet ukvarjati s športom, je pomislil, da bi tudi njegovi prijatelji v društvu bolnikov (sami sebi pravijo kar »kapniki«) verjetno radi kolesarili ali pa se ukvarjali še z drugimi športi. Tako je nastala Sekcija za šport in žur. Tam se ves čas nekaj dogaja, bolnikom ni nikoli dolgčas. Hodijo na izlete, seminarje, imajo tudi pevski zbor. Vse, kar počnejo, si je mogoče prebrati na spletnih straneh društva www.cvb.si . Kot pravi Jernej, je to skupina smejočih se ljudi, ki so vedno dobre volje in ki ne tarnajo zaradi krute usode, ki jih je doletela. Znani nevrolog prof. dr. Anton Grad, dr. med., je bil presenečen, da Jernejeva skupina hodi redno smučat. Ker ni bil čisto prepričan, je v avto naložil smučke in se odpeljal na smučišče, kjer naj bi tistega dne smučali tudi »njegovi bolniki«. Tako se je na lastne oči prepričal, da Jernej s svojimi prijatelji tudi dejansko smuča. Na spletnih straneh lahko preberemo tudi o njihovih smučarskih podvigih.

Žur ali šport, to je zanje pravzaprav vseeno, oboje jim prinaša veselje. Skupaj so obiskali Makedonijo, redno se udeležijo pohoda Pot ob žici, srečali pa so se tudi s francoskim zdravnikom, ki ga je zadela možganska kap. Obiskali so kliniko Wicker v Frankfurtu, kjer so se srečali s sorodnim društvom za samopomoč.

Jernejeva Sekcija za šport in žur je tista svetla točka za bolnike po možganski kapi, ki jih spodbuja.

Na smučanju

Dekan medicinske fakultete Ivan Krajnc postal član Evropske akademije znanosti

Predsednik Evropske akademije znanosti in umetnosti prof. dr. Felix Unger je na slavnostni inavguraciji 8. marca 2014 dekanu Medicinske fakultete Univerze v Mariboru prof. dr. Ivanu Krajncu podelil članstvo.

Evropska akademija znanosti in umetnosti (EASA) združuje akademike po svetu, trenutni sedež akademije je v Salzburgu. Leta 1990 so jo ustanovili prof. dr. Felix Unger, dunajski nadškof in kardinal Franz Cardinal König ter politolog in filozof Nikolaus Lobkowicz.

Člane imenuje odbor Senata akademije na podlagi znanstvenih oz. drugih dosežkov in pomeni priznanje znanstvenega dela. Akademijo sestavlja več kot 1500 članov – znanstvenikov, raziskovalcev, filozofov in umetnikov z vsega sveta, med katerimi je tudi 28 Nobelovih nagrajencev.

Spoštujejo slovensko medicino

Novembra 2013 je novinar Vojo Lukić obiskal bolnišnico Kliničko bolnički centar v Osijeku, kjer se je srečal s predstojnikom Interne klinike in dekanom tamkajšnje Medicinske fakultete. O dogodku je poročal časnik Glas Slavonije Osijek in objavil prispevek z naslovom Vojo Lukić spaja Sloveniju s Vukovarom i Slavonijom.

Dekan prof. prim. dr. Aleksandar Včev, dr. med., dobro pozna slovensko medicino, saj se je kot mlad zdravnik v Sloveniji dodatno izobraževal. Fakulteta v Osijeku zelo dobro sodeluje s slovenskimi vrhunskimi medicinskimi strokovnjaki in dogovorili smo se, da bodo slovenski študentje medicine letos obiskali Slavonijo in Medicinsko fakulteto v Osijeku.

»Že leta se popolnoma brezplačno ukvarjam s humanitarnim delom in promocijo Slovenije v tujini. Vedno poudarjam, da je Slovenijo v tujini mogoče zelo učinkovito promovirati, če le obstajata volja in želja«, pravi Vojo Lukić in dodaja, da je pri tem potrebna tudi intelektualna poštenost, človeškost in določena medijska kultura, ki je del splošne kulture.

Čestitka

Iskreno čestitamo sodelavki in diplomirani babici Ireni Maguša za prejeti naziv Najsrčnejša babica za leto 2013. Naziv je prejela po izboru bralcev revije Zdravje. Prejeti naziv je v čast in ponos tudi vsem zaposlenim v mariborski porodnišnici.

Kolektiv oddelka za perinatologijo

Zahvale

Med 10. in 18. novembrom 2013 sem bila hospitalizirana na oddelku UKC Maribor. Celotni ekipi zdravnikov in medicinskih sester se želim zahvaliti za nesebično pomoč in jim hkrati želim, da so s svojim delom še naprej tako uspešni. Mitji pa želim uspešno nadaljevanje svojega veselega pristopa do pacientov.

Hvaležna pacientka,
Vipotnik Stanislava

Od 11. do 18. novembra 2013 sem bila zaradi operacije hrbtenice hospitalizirana na Oddelku za ortopedijo UKC Maribor. Vsem in vsakemu posebej se zahvaljujem za prijazen in korekten odnos, še posebej, ker sem sama medicinska sestra v SB Celje in vem, da zdravstvenemu osebju ni vedno lahko.

Iskrena hvala!

Spoštovani!

V mesecu oktobru in novembru sem bil hospitaliziran na Oddelku za žilno kirurgijo UKC Maribor. Posebej bi se rad zahvalil kirurginji Nini Kobilici, dr. med. in prof. dr. Vojku Flisu, dr. med., in Urbanu Čuješu, dr. med. Za njihovo skrb in nego se želim zahvaliti tudi medicinskim sestram in zdravstvenim tehnikom.

Z velikim spoštovanjem,
Marjan Plohl

Zahvala

Obisk bolnišnice je za veliko večino bolnikov pogosto povezan s strahom, negotovostjo in tesnobo. Vsak od nas se odpravi na oddelek z upanjem na najboljše in v pričakovanju ustrezne strokovne obravnave, pri tem pa v očeh zaposlenih iščemo kanček prijaznosti, topline in razumevanja, besede podpore in spodbude. Ob tem pa začnemo ponovno verjeti v ljudi – v tisto dobro, ki žal čedalje bolj izginja.

Spoštovana gospa Tatjana Šopinger, prav vsega, kar sem zgoraj omenila, sem bila deležna. Pomagali ste mi s spodbudnimi besedami, ki so me potolažile in na moja usta priklicale celo nasmeh, ko sem to najbolj potrebovala. Beseda »hvala« je premalo za vso vašo strokovnost, profesionalnost, predvsem pa za vso vašo prijaznost, razumevanje in toplino. Oddelek za endokrinologijo in celotni UKC Maribor je lahko ponosen na vas in vesel, da ste del njih.

Spoštovana gospa Tatjana Šopinger, z globokim spoštovanjem in iskreno zahvalo Vam želim vse dobro!

Barbara Bezjak

Spoštovani!

Prejmite tople in prisrčne pozdrave iz Rehabilitacijskega centra Soča. Vsak dan mi misli uhajajo k vam, ki ste bili mesec dni moji angeli varuhi in skrbniki, mi vlivali voljo in moč ter pozitivno energijo.

Moje zdravje in življenje sta bila v vaših rokah ter odvisna od vašega strokovnega dela in znanja.

Izjemna strokovnost, neprecenljive izkušnje in odločne reakcije dr. Holca in dr. Kovačič so mi rešile življenje in hkrati omogočile, da sem se izognila hujšim možganskim poškodbam.

V svojem imenu in imenu družine, predvsem mojih obeh hčera, se zahvaljujem tudi drugim zdravnicam, ki ste bile na razpolago za naša vprašanja in skrbi. Prav tako bi se rada zahvalila vsem medicinskim sestram na oddelku za njihovo prijaznost, razumevanje, spodbudne besede, nasmehe in poglede.

Iskrena hvala tudi Boštjanu – prijaznemu in potrpežljivemu fizioterapevtu, ki me je iz dneva v dan bodril. Hvala tudi sestrični Jasni za njeno vsakodnevno skrb in toplino.
Nadaljujte z odličnim delom, za vašo pomoč in prijaznost pa vam bomo vedno izredno hvaležni!

Janja Dežman

Zahvala in čestitka Inštitutu za fizikalno in rehabilitacijsko medicino

Z velikim zadovoljstvom bi kot vaš pacient rad poudaril sledeče:

- vaš oddelek je vzorno organiziran;
- zadeve potekajo tekoče in brez nepotrebnega čakanja;
- zdravstvene storitve oddelka so na visokem nivoju;
- angažma vseh zaposlenih je tak, kot si ga bolniki lahko samo želimo – z veliko mero razumevanja in empatije;
- najlepše in najboljše vsega pa ste zaposleni na oddelku, ki s svojim človeškim pristopom, razumevanjem in strokovnostjo odtehtate vse morebitne sodobne tehnične pomanjkljivosti oddelka, na katere pa, in to razumem, nimate vpliva.

V zgornje navedene trditve sem se lahko osebno in dnevno prepričal tekom minulega 4-tedenskega zdravljenja na vašem oddelku.

Pri tem bi rad posebej poudaril, da sem zaradi krožnega sistema vaših zaposlenih imel opravka z vsaj 15 različnimi zaposlenimi in jim za vložen trud in predanost poklicu lahko samo čestitam.

Upam, da vam bo ta pohvala in osebna zahvala polepšala dan in olajšala marsikateri težek in naporen trenutek, ki ga preživite na delovnih mestih – o čemer sem se tudi sam osebno prepričal.

Z lepimi pozdravi in hvaležnostjo,
vaš bivši pacient Suad Osmanbegovič

Želim pohvaliti vaše zaposlene na Oddelku za otorinolaringologijo, cervikalno in maksilofacialno kirurgijo (ORL in MFK) v stavbi 7. Osebje v operacijski ambulanti ORL št. 8 je zelo prijazno in potrpežljivo do pacientov. Še posebej želim pohvaliti in se zahvaliti Matiji ŠVAGANU, dr. med., za odlično opravljene posege v obeh ušesih.

Doroteja Fras

Zahvala
negovalnemu oddelku UKC

Na vaš oddelek sem bila sprejeta v nezavidljivem zdravstvenem in psihofizičnem stanju. Sprejemanje odločitev, kot so KAKO, KDAJ in KAM po možganski kapi ter poslabšanju KOPB, so mene in mojo družino doletele tako nenadoma kot bolezen sama.

Le sočutnim, razumevajočim in strokovno usposobljenim medicinskim sestram negovalnega oddelka UKC se moram zahvaliti, da smo hitro našli rešitve za izboljšanje mojega stanja.

Nikoli ne bom pozabila vedrine, volje in prijaznosti, ki sem je bila deležna. Čeravno sem bila včasih zelo obupana, zaprta za ograjico in v plenici, so mi pogled na ptičico Tanjo, nasmehi Laure, Suzane, Brigite, Zdenke ter spodbuda Medihe in nesigurno korakanje s fizioterapevtko dali moč in energijo, ki sta me vrnili v moje domače okolje.

Zahvala gre seveda tudi glavni sestri Liljani za odlično vodenje svojih kolegic, entuziazem, željo in interes za pomoč pacientom ter njihovim svojcem v težkih trenutkih.

V novem letu želim vsem zaposlenim na negovalnem oddelku veliko zadovoljnih pacientov, dobre delovne pogoje in osebno srečo!

S spoštovanjem!
Veronika Strnad

Iz kuhinje

Piše: Daniel Šlamberger
Foto: Daniel Šlamberger

Gobova juha v kruhovi skodelici iz ajdove moke

Sestavine za 4 osebe:

- 200 g čebule,
- 150 g korenja,
- 70 g gomolj zelene,
- 250 g svežih šampinjonov,
- 600 g jurčkov,
- maslo,
- sol, poper, majaron, timijan, lovorov list

V loncu raztopimo maslo in dodamo na drobno sesekljano čebulo, korenje, gomolj zelene in šampinjone ter vse skupaj prepražimo. Dodamo jurčke in začimbe ter postopoma zalivamo z juho. Pustimo prevreti in po potrebi zgostimo z gobovim koncentratom. Juho serviramo v kruhovo skodelico iz ajdove moke.

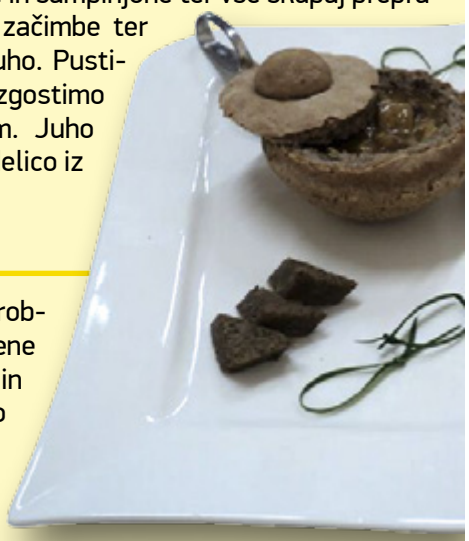

Gobovi cmoki

Sestavine za 4 osebe:

- gobe iz zamrzovalnika ali sveži šampinjoni 250 g,
- oljčno olje,
- čebula,
- peteršilj,
- 1 žlica moke,
- 2 jajci,
- smetana,
- drobtine,
- sol, poper, muškatni orešček.

Sveže šampinjone na drobno sesekljamo, zamrznjene gobe pa prej odtajamo in jih prav tako sesekljamo na zelo majhne kocke. Na oljčnem olju prepražimo čebulo z gobami, med praženjem jih potresemo z žlico moke, solimo in popopramo, prelijemo s smetano in začinimo z malo muškatnega cveta. Nato primešamo jajci in drobtine. Vse skupaj pustimo stati četrt ure, da se drobtine prepojijo. Iz zmesi lahko oblikujemo cmočke ali jih napolnimo v različne modele. Kuhamo v slani vodi 10 minut.

Kruhova skodelica iz ajdove moke

- 250 g ajdove moke
- 250 g bele moke
- 20 g kvasa, sol, žlica olja

Iz navedenih sestavin pripravimo krušno testo, ga razdelimo na primerno velike hlebčke ter pustimo vzhajati v skodelicah. Ko je dovolj vzhajano, 30 minut pečemo v naprej segreti pečici pri 180 °C.

Pravopisni kotiček

KAKO PRAVILNO SKLANJAMO IMENA IN PRIIMKE?

Moška imena sklanjamo tako, da sklanjamo IME in PRIIMEK: *Alojz Jelovšek – Alojza Jelovška.*

Pri ženskih imenih sklanjamo le IME, PRIIMKA načeloma NE sklanjamo: *Marjana Jelovšek – Marjane Jelovšek.*

Ženski priimek sklanjamo le, če se konča na -a: *Ana Kopriva – Ane Koprive, Nuša Derenda – Nuše Derende.*

Za sklanjanje oseb z dvema imenoma in/ali priimkoma veljajo ista pravila kot za imena nasploh: *Aleš Matija Arbeiter – Aleša Matije Arbeiterja, Pika Ana Knez – Pike Ane Knez.*

Pri tem pazimo tudi na ustrezno rabo krajšav besed gospod in gospa:

gospod – g.
gospa – ga.
gospodična – gdč.

Okrajšave lahko tudi sklanjamo in pri tem pa pazimo na njihovo pravilno obliko. Moška oblika ostaja v vseh sklanjatvah enaka, nekoliko pozornosti od nas zahteva le kratica ga.:
*Naročilo oddajte **ge.** Mojci Puškin. Pokličite **go.** Jasno Blejc.*

Pri sklanjanju moških imen, ki se končajo na -a (*Miha, Jaša, Luka, Žiga*) in -o (*Marko, Leo, Samo, Mirko*), pogosto naletimo na težave in jih nepravilno podaljšamo s črko t: Marko – Markota.

Pravilno sklanjanje imen *Miha, Marko* in *Tilen**:

Žiga	*Marko*	*Tilen*
Žige	*Marka*	*Tilna*
Žigi	*Marku*	*Tilnu*
Žigo	*Marka*	*Tilna*
o Žigi	*o Marku*	*o Tilnu*
z Žigo(m)	*z Markom*	*s Tilnom*

* ime Tilen sicer ne sodi k moškim imenom na -a, vendar se pogosto narobe sklanja.

Pripravila: Urška Jodl Skalicky
Vir: Slovenski pravopis (2001), Slogovni priročnik Evropske komisije, Izroček predavateljice mag. Rade Lečič

Voščimo vam vesele in blagoslovljene velikonočne praznike, ki naj nam v vsakdanje življenje prinesejo nove vedrine, poguma in upanja!

vir: Shutterstock

Šale

»Ne morem in ne morem ugotoviti vzroka vaše bolezni,« reče zdravnik pacientu.

»Odkrito rečeno sem mnenja, da je to zaradi alkoholizma.«

»Ni problema,« odgovori pacient. »Bom pa prišel nazaj, ko boste trezni.«

- - -

V taksi privihra ženska in glasno reče: »V porodnišnico!!«

Šofer na vso moč požene avto, ženska pa mirno doda: »Saj ni treba tako hiteti. Jaz tam samo delam.«

- - -

Ravno ko Matic odide iz lekarne, ena izmed farmacevtk priteče za njim: »Hej, počakajte! Napačna zdravila sem vam dala. Doktor vam je predpisal aspirin, jaz sem vam dala pa strihnin!«

»Pa je kaj razlike?« vpraša Matic.

»Seveda je!« odvrne apotekarica. »Strihnin je dražji!«

- - -

»Profesor,« jamra mati študenta kirurgije. »Če boste še enkrat vrgli mojega sina, se bo kar ustrelil!«

»Nič hudega,« odvrne doktor. »Z njegovim znanjem anatomije itak ne bo zadel nobenega vitalnega organa«

- - -

»Doktor, doktor ... moja žena ima vročino!«

»A je visoka?«

»Ne, dober meter in pol.«

Sredi noči zazvoni zdravnikov telefon.

»Nujen primer, gospod doktor, hitro pridite ... moj sin ima vnetje slepiča!«

»Ne lomite ga, Škrjanc, vašemu sinu sem že lani izrezal slepič. Še nikdar pa nisem slišal, da bi kdo imel dva ... »

»A tudi tega še niste slišali, da bi kdo imel dva sinova?«

- - -

»Nobenega alkohola, nobenih cigaret, nobene kave, nobenega razburjanja!« preti zdravnik.

Pacient pa vstane in odide k vratom.

»Kam pa greste?«

»Domov ... da se ne bi preveč razburil.«

- - -

Tri medicinske sestre s težavo ujamejo pacienta, ki je nag tekel po hodniku.

»Kaj pa vam je? Zakaj ste pobegnili z operacijske mize?«

»Ker je ena izmed vaših kolegic rekla: »Ne bojte se, operacija slepiča je rutinska in preprosta stvar.«

»Saj to je vendar res!«

»Že, že. Pa tega ni rekla meni - ampak kirurgu!«

- - -

Po pregledu reče zdravnik pacientu: »Dobro kondicijo imate. Osemdeset jih boste dočakali.«

»Ampak jaz jih že imam osemdeset!«

»No! Kaj sem vam rekel?«

Medicinska knjižnica Univerzitetnega kliničnega centra Maribor

Medicinska knjižnica UKC Maribor je specialna knjižnica za področje biomedicine, katere storitve so namenjene predvsem zaposlenim v UKC Maribor kot podpora delovnemu in raziskovalnemu procesu, zadovoljevanju informacijskih potreb, pomoč pri izobraževanju ter rednem spremljanju novih spoznanj na posameznih strokovnih področjih. Svoje storitve pa nudi tudi zunanjim uporabnikom, predvsem dijakom ter študentom zdravstvenih šol in medicinskih fakultet, kakor tudi delavcem drugih zdravstvenih ustanov.

Delovni čas za uporabnike:
Od ponedeljka do petka od 8.00–15.00

Elektronski naslov:
medknj.mb@guest.arnes.si

Telefon:
02 320 20 66/67
02 321 25 15

Zaposleni v UKC Maribor lahko s pomočjo gesel, ki jih prejmejo v knjižnici, dostopajo do naslednjih podatkovnih zbirk:

- Science Direct,
- Wiley Online Library,
- SpringerLink,
- Cochrane library
- UpToDate,
- Micromedex.

Knjižnica je locirana v 4. nadstropju zgradbe Oddelka za ORL in Oddelka za očesne bolezni.

Duhovna oskrba v UKC Maribor

Kapela Antona Martina Slomška se nahaja v zgradbi Oddelka za ORL in očesne bolezni, in sicer v kleti 2. Dostop do kapele je iz smeri drugih oddelkov možen po podzemnem hodniku. Sveta maša je vsak dan od 19.24 do 19.54, kar pacientom omogoča vrnitev na oddelek do 20. ure.

Sveta spoved je pred sveto mašo ali po njej in po dogovoru.

Obisk duhovnika, ki ga lahko pokličete ob vsakem času, honorira UKC Maribor.

Verski tisk bolnikom poklanja Slovenska Cerkev.

Telefonske številke:

- Kapela, telefon 02 321 1818
- Bolniški duhovnik p. Marijan Kranjc, Magdalenski trg 3, telefon 031 467 846
- Pomočnik bolniškega duhovnika, g. Bogomir Rakuša, telefon 031 259 411
- Župnijski urad sv. Magdalene, Magdalenski trg 3, Maribor, telefon 02 331 94 81

Napovednik dogodkov

NAZIV SREČANJA	DATUM SREČANJA	LOKACIJA SREČANJA	INFORMACIJE/ PRIJAVE
40. obletnica Oddelka za dializo	4. –5. 4. 2014	Medicinska fakulteta Maribor	www.ukc-mb.si strokovna srečanja
XXIV. srečanje pediatrov in XI. srečanje medicinskih sester v pediatriji	11. –12. 4. 2014	Kongresni center Habakuk	www.ukc-mb.si strokovna srečanja
3. mariborska šola paliativne oskrbe	9. –10. 5. 2014	UKC Maribor	www.ukc-mb.si strokovna srečanja
»Iz prakse za prakso«	16.–17. 5. 2014	Medicinska fakulteta Maribor	koimed@ukc-mb.si www.ukc-mb.si strokovna srečanja
60. let Oddelka za laboratorijsko diagnostiko	30. 5. 2014	Kongresni center Habakuk	www.ukc-mb.si strokovna srečanja
13. mednarodni kongres o rasti otrok in klinični auxologiji – »Human Growth, Chronic Disease and Population Health« »Child, growth and sport«	17.–21. 9. 2014	Kongresni center Habakuk	www.ukc-mb.si strokovna srečanja www.isg2014.eu
»Strokovni simpozij z mednarodno udeležbo ob 60. obletnici oddelka za torakalno kirurgijo UKC Maribor«	7. 11. 2014	Kongresni center Habakuk	www.ukc-mb.si strokovna srečanja
X. Mariborsko ortopedsko srečanje	14. 11. 2014	Medicinska fakulteta Maribor	www.ukc-mb.si strokovna srečanja
I. dermatološki dnevi zdravstvene nege	14.–15. 11. 2014	Kongresni center Habakuk	www.ukc-mb.si strokovna srečanja
XI. dermatološki dnevi	14.–15. 11. 2014	Kongresni center Habakuk	www.ukc-mb.si strokovna srečanja